

ZPRÁVY 2021

LÉTO

Když už máš pocit, že jsi našel smysl, tak dostaneš studenou sprchu... Jsem sám, nemám nic, nic neumím, nikomu nechybím, nikdo mě nepotřebuje, jsem zbytečná existence.

Divadelní, literární,
audiovizuální agentura, z. s.

FINALISTÉ CENY EVALDA SCHORMA ZA ROK 2020

Agentura DILIA uděluje každoročně Cenu Evalda Schorma určenou studentům divadelních škol za původní hru, dramaturgii či překlad.

Do finále letošního ročníku Ceny Evalda Schorma byli nominováni:

Monika Hliněnská (DAMU) za dramaturgii románu Stefana Zweiga *Netrpělivost srdce*

Josef Doležal (DAMU) za původní hru *Harlekýn je mrtvý*

Tomáš Ráliš (DAMU) za původní hru *Sorex*

Daniela Samsonová (JAMU) za původní hru *Regály*

Sára Dvořáková (FF UK) za překlad hry Erica-Emmanuela Schmitta

Madam Pylinska a tajemství Chopina

Slavnostní předání Ceny Evalda Schorma proběhne v rámci komponovaného večera scénických skic Večeře s novou hrou 20. července 2021. Sledujte naše webové stránky. Během večera proběhne mimo jiné scénická skica úryvku vítězné hry v podání Divadla LETÍ.

Všem nominovaným gratulujeme!

OBSAH

Kontakty	2
DIVADELNÍ ODDĚLENÍ	3
Informujeme	3
Online premiéry	8
Nabízíme – České hry	10
Nabízíme – Přeložené zahraniční hry	20
Nabízíme – Nepřeložené zahraniční hry	30
HUDEBNÍ ODDĚLENÍ	32
Premiéry	32
LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ	33
Rozhovor	33
Informujeme	35
MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ	37
Informujeme	37
Premiéry	37
Zastupujeme	39
Rejstřík	40

**Divadelní, literární,
audiovizuální agentura, z. s.**

Krátkého 1,
190 03 Praha 9 – Vysočany

ŘEDITEL

prof. JUDr. Jiří Srstka

SEKRETARIÁT ŘEDITELE

Eva Kraupnerová

tel.: 283 893 603

fax: 283 893 599

Ústředna:

tel.: 283 891 587

Záznamník (24 hodin denně):

tel.: 283 893 603

Linka pro volání z mobilu:

tel.: 606 614 658

DIVADELNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Zdeněk Harvánek

tel. a fax: 266 199 876

referenti pro tuzemsko

tel.: 266 199 826

referenti pro zahraničí

tel.: 266 199 833

agentáž

Mgr. Marie Špalová

tel.: 266 199 861

Mgr. Helena Eliášová

tel.: 266 199 823

půjčování a prodej textů

Mgr. Pavla Jakobsson

tel.: 266 199 829

MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Mgr. Jan Barták

tel.: 266 199 862

referent pro tuzemsko

Jitka Tomešová

tel.: 266 199 817

referent pro zahraničí

Erika Svobodová

tel.: 266 199 866

LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Alžběta Široká

tel.: 266 199 841

HUDEBNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Zdeněk Harvánek

tel. a fax.: 266 199 876

referenti

Jan Rychta DiS.

Ondřej Šárek

tel.: 283 893 709

KOLEKTIVNÍ SPRÁVA AUTORSKÝCH PRÁV

ředitel kolektivní správy

Mgr. Jan Barták

tel.: 266 199 862

EKONOMICKÉ ODDĚLENÍ

hlavní ekonom

Anna Tichá

tel.: 266 199 818

vedoucí honorářové účtárny

Šárka Procházková

tel.: 266 199 819

PRÁVNÍ ODDĚLENÍ

Tomáš Herold

tel.: 266 199 865

tel.: 266 199 847

dědictví a úschova děl

Barbora Chovancová

tel.: 266 199 834

Podrobné členění jednotlivých oddělení včetně seznamu zaměstnanců a jejich kompetencí naleznete na www.dilia.cz.

E-mailové adresy zaměstnanců DILIA jsou ve formátu prijmeni@dilia.cz

Na webové stránce www.dilia.cz naleznete kromě kontaktních údajů popisy činností jednotlivých oddělení, novinky, informace pro autory i uživatele, formuláře ke stažení, synopse her a mnoho dalších důležitých údajů.

DIVADELNÍ ODDĚLENÍ

Informujeme

DIANIŠKOVO 294 STATEČNÝCH HROU ROKU!

Ceny divadelní kritiky za rok 2020 mají vítěze

Výsledky Cen divadelní kritiky za rok 2020 vyhlásil 3. března po 20 hodině pořádající časopis Svět a divadlo online a to na facebookové stránce časopisu a na svém YouTube kanálu. Ankety se každoročně účastní desítky českých divadelních kritiků a kritiček. Hlasování se zúčastnilo celkem 66 divadelních kritiků. Výsledky byly určeny prostým součtem udělených hlasů.

V hlavní kategorii Inscenace roku zvítězila inscenace *Zahradníček – vše mě je tvé* Jana Nebeského a Lucie Trmíkové, která si vysloužila také titul ženský herecký výkon roku. Cenu za mužský herecký výkon roku si za postavu Franze v představení *Malý stvořitel* odnesl Karel Dobrý. Výrazný ohlas u divadelních kritiků sklídl také Cirk la Putyka. Novocirkusový soubor z pražských Holešovic si vysloužil cenu za nejlepší divadlo roku a společně s pěti dalšími divadelními programy také ocenění v nové kategorii online divadla vytvořené speciálně pro letošní rok. Marko Ivanovič byl oceněn za hudební složku jeho opery *Monument* a rapové duo PAST (Ivo Sedláček a Dan Kranich) za hudbu k inscenaci *Šílený Herkules* v rámci Antické Štvanice.

Nejlepší Poprvé uvedenou českou hrou roku se stala hra Tomáše Dianišky s názvem 294 statečných.

POPRVÉ UVEDENÁ ČESKÁ HRA ROKU 2020

294 STATEČNÝCH TOMÁŠ DIANIŠKA

uvadlo Divadlo pod Palmovkou Praha,
režie T. Dianiška, dramaturgie Ladislav Štýblo
Obsazení: 8 mužů, 5 žen (variabilní)
Akční běčko o hrdinech operace Anthropoid

Doku-fikční hra podle skutečné události o zákulisí největšího hrdinského činu našich dějin.

„Je třeba rozstřílet toho kata, co sedí na hradě. Snad nám někdo spadne z nebe. Olda je řezník a dělá fantastické řízky. Ať zbožňuje verneovky a až vyroste bude pistolníkem. Jindřiška se poprvé zamilovala a všimla si, že tady v Libni to krásně voní. A všichni mají tajemství. Tatínek už strachem zešedivěl. Jak můžou být obyčejná děcka tak odvážná? Přitlučeme hřebíky

4 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Informujeme

na cepy a vymlátíme ty nácky! Hlavně ať nikdo nezradí, jinak se Jindřiška nestihne zamilovat podruhé.“

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

VŠEM OCENĚNÝM GRATULUJEME!

ZELLERŮV OTEC PŘEKVAPIL NA OSCARECH

Filmová adaptace dramatu Floriana Zeller *Otec* proměnila dvě z šesti nominací na Oscara, stejný počet ocenění si odnesla z BAFTA.

Kvůli stále trvající pandemii koronaviru se udílení Cen Akademie konalo na dvou místech zároveň, a to v budově losangeleského nádraží Union Station a v budově divadla Dolby Theatre, aby bylo možné dodržet bezpečné rozestupy.

MŠ

Velkým překvapením se stalo **vítězství Anthonyho Hopkinse v kategorii Nejlepší herec v hlavní roli**. Legendární herec exceloval v Zellerově dramatu *Otec*, ale favoritem letošního ročníku nebyl. Hopkins si Oscara odnesl naposledy v roce 1992 za roli Hannibala Lectera ve snímku *Mlčení je hříšné*. **Florian Zeller si společně s Christopherem Hamptonem odnesl zlatou sošku za Nejlepší převzatý scénář**.

Otec tak proměnil dvě z šesti nominací (dále byl nominován v kategoriích: Nejlepší film, Nejlepší herečka ve vedlejší roli (Olivia Colman), Nejlepší střih, Nejlepší výprava).

Stejný úspěch čekal na *Otec* v rámci udílení cen BAFTA, kde získal ocenění v kategoriích Nejlepší herec v hlavní roli (Anthony Hopkins) a Nejlepší převzatý scénář. Dále byl nominován v kategoriích: Nejlepší film, Nejlepší střih, Nejlepší výprava, Nejlepší britský film.

Synopse Zellerovy trilogie *Otec*, *Matka* a *Syn* naleznete v sekci Přeložené zahraniční hry.

HE

VYŠLA PUBLIKACE FABULAMUNDI: PĚT EVROPSKÝCH HER

Institut umění – Divadelní ústav vydal ve spolupráci s Divadlem LETÍ jako součást mezinárodního projektu publikaci *Fabulamundi: Pět evropských her*. Jedná se o 53. svazek edice Současná hra.

Kniha představuje pět následujících dramatických textů: Alexandra Badea: **Spojení Evropa**; Ella Hickson: **Autora**; Pier Lorenzo Pisano: **Jen pro tvé dobro**; Volker Schmidt: **Textilní trilogie**; Joan Yago: **Krátké rozhovory s výjimečnými ženami**. Hry reflektují podstatné rysy současného života, ať již jde o témata politická, jako je závislost ekologie na lobbingu v nejvyšších

politických evropských kruzích, nebo soukromá – věčné hledání identity, tíživost neměnných rodinných konstelací, zmatky v sexuálních preferencích. Výbor přináší i bizarní vhlad do života proslulých žen či příběh z nedaleké budoucnosti, kde chudí Evropané hledají jako gasterarbeitři práci na bohatších, vyspělejších kontinentech.

Všechny texty spojuje jejich účast v mezinárodním projektu sítě Fabulamundi s názvem Playwriting Europe: Beyond Borders (Za hranice)?

Fabulamundi, síť evropských divadel se zájmem o současnou dramaturgii, se začala formovat již kolem roku 2010. V roce 2017 se díky aktivitě Divadla LETÍ rozšířila i do České republiky. V současné době sdružuje divadla, festivaly a kulturní organizace z deseti zemí EU (Itálie, Francie, Německo, Španělsko, Rumunsko, Rakousko, Belgie, Velká Británie, Polsko a Česká republika), podporuje a propaguje vznik divadelních her a poskytuje dramatikům a divadelníkům příležitosti k vzájemné spolupráci, setkávání a profesionálnímu rozvoji. V rámci projektu Za hranice? představila každá z účastnících se zemí pět nebo deset svých dramatiků, od začínajících po ty již etablované. Následovala řada aktivit, do nichž se autoři zapojili, jako jsou překladatelské dílny, scénická čtení i regulérní inscenace jejich her, workshopy pro studenty, přednášky a společné tvůrčí projekty. V každé ze zúčastněných zemí vyšel soubor přeložených zahraničních her.

Pět her tohoto výboru představuje jen zlomek ze sto dvaceti textů, které Fabulamundi v posledních čtyřech letech představila v evropském kontextu. Pokud by se někdo ze čtenářů chtěl seznámit i s dalšími autory a texty, může využít webové stránky projektu fabulamundi.eu, kde nalezne kontakty na hlavního organizátora – italskou produkční agenturu PAV, jejíž zaměstnanci profesionálům i studentům rádi zašlou texty her v originále nebo v některém z existujících překladů či zprostředkují kontakt na autory a jejich agentury.

PRÁVĚ VYŠLO: EXPRESIONISTICKÉ DRAMA Z ČESKÝCH ZEMÍ

Prvním svazkem edice Drama, kterou vydává Nakladatelství Academia ve spolupráci s Ústavem pro českou literaturu AV ČR, je obsáhlá publikace Expressionistické drama z českých zemí. Knihu editovali Zuzana Augustová, Lenka Jungmannová a Aleš Merenus.

Knihla představuje dnes již většinou pozapomenutá expresionistická drama, která byla napsána mezi lety 1910 a 1924. Protože však editoři použili při sestavování teritoriální hledisko, obsahuje antologie vedle her, jež utvářely podobu českého meziválečného divadla, také ve stejnou dobu vzniklé hry německy píšících dramatiků, tehdy rovněž žijících na našem území. Publikaci

uvádějí tři studie věnované expresionismu obecně i konkrétní české, respektive též německé dramatické tvorbě z Čech, Moravy a Slezska.

Edice Drama zpřístupňuje významné divadelní a rozhlasové hry z různých historických etap či tematických nebo žánrových oblastí. Každý svazek této ediční řady je navíc doplněn odbornými studiemi, jež díla zasazují do kulturních a společenských souvislostí. Edici připravuje Tým pro výzkum moderního českého divadla Ústavu pro českou literaturu AV ČR.

NOVÁ PUBLIKACE EXPERIMENT JAKO KRITIKA NACISMU. POVÁLEČNÉ RAKOUSKÉ EXPERIMENTÁLNÍ DRAMA

Nakladatelství Academia ve spolupráci s ÚČL AV ČR a nakladatelstvím NAMU vydalo publikaci Zuzany Augustové, která se věnuje dramatické tvorbě autorů Vídeňské skupiny, E. Jandla a E. Jelinek.

Po druhé světové válce se v rakouské společnosti prosadila oficiální doktrína o Rakousku jakožto první Hitlerově oběti. Až v sedmdesátých a osmdesátých letech se spisovatelé začínají zabývat kritikou nacismu ve zvýšené míře a svůj občanský protest vyjadřují i kolektivně a veřejně. Výjimku představovali autoři Vídeňské skupiny a Ernst Jandl, kteří svou tvorbou reagovali na holocaust už v padesátých a šedesátých letech. Kniha se věnuje v první řadě dramatické tvorbě autorů této skupiny, Ernsta Jandla a Elfriede Jelinek, které spojuje experimentální poetika a současně téma kritiky nacismu, obecněji pak témata násilí a války, která se

autoři snaží uchopit stylizací svých divadelních (v Jandlově případě též rozhlasových) textů. Rakouské experimentální divadelní texty je nutné vnímat v kontextu rakouské filozofické a literární tradice kritiky jazyka, která doposud podstatně ovlivňuje vztah rakouských spisovatelů k jazyku jako takovému.

ZEMŘEL JEAN-CLAUDE CARRIÈRE

V pondělí 8. února zemřel ve věku 89 let jeden z nejuznávanějších francouzských autorů, Jean-Claude Carrière.

Jean-Claude Carrière (17. 9. 1931–8. 2. 2021) vystudoval filozofickou fakultu (dějiny), nicméně profesí historika se nikdy nevěnoval, učarovalo mu psaní. V průběhu let se stal významným dramatikem, scénáristou a spisovatelem. Jako scénárista spolupracoval s osobnostmi, jako byl Luis Buñuel (*Deník komorné, Kráska dne, Mléčná dráha, Nenápadný půvab*

buržoazie, *Tajemný předmět touhy*) a Miloš Forman (*Taking Off, Valmont a Goyovy přízraky*). Carrière je rovněž podepsán pod scénářem k oscarovému *Plechovému bubínku* (1979) Volkera Schlöndorffa či pod filmovou adaptací Kunderovy *Nesnesitelné lehkosti bytí* (1988). Jean-Claude Carrière získal Oscara za celoživotní dílo v roce 2014.

Carrière je autorem víc než 80 literárních a dramatických děl. DILIA má v nabídce tyto hry: *Ptačí sněm, Zápisník, Terasa, Normální okruh, Mahábhárata*.

STÜCKE 2021 – NOMINACE ZVEŘEJNĚNY

Ve dnech 8. 5.–29. 5. 2021 se uskuteční 46. divadelní dny v německém Mülheimu, Mülheimer Theatertage.

O prestižní cenu Mülheimer Dramatikerpreis budou soutěžit tyto inscenace:

Sibylle Berg – *Und sicher ist mit mir die Welt verschwunden / A se mnou zmizel svět* (Maxim Gorki Theater Berlin) –
Český překlad již připravujeme.

Rainald Goetz – *Reich des Todes*
(Deutsches Schauspielhaus Hamburg)

Rebekka Kricheldorf – *Der goldene Schwanz*
(Staatstheater Kassel)

Ewelina Benbenek – *Tragödienbastard*
(Schauspielhaus Wien)

Christine Umpfenbach – 9/26 – *Das Oktoberfestattentat* (Münchner Kammerspiele)

Thomas Freyer – *Stummes Land*
(Staatsschauspiel Dresden)

Boris Nikitin – *Erste Staffel. 20 Jahre großer Bruder*
(Staatstheater Nürnberg)

Texty vám rádi zašleme k přečtení.

HE

8 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Premiéry

Online premiéry a užití děl

☆ první provedení

🏠 česká premiéra

25. 1. 2021

Švandovo divadlo na Smíchově Praha (Studio Švandova divadla Praha)

David Finnigan

ZABÍJEJTE POPÍRAČE KLIMATICKÝCH ZMĚN

Překlad: **Ester Žantovská**

Činohra – stream

20. 3. 2021

Východočeské divadlo Pardubice

Lenka Lagronová

JAKO BRITVA

Činohra – stream

Divadlo Alfa Plzeň

Vlasta Špicnerová

JAK SI MÍŠA HLEDAL KAMARÁDA

Činohra – stream

3. 4. 2021

Horácké divadlo Jihlava

Ilona Smejkalová, Nenad Brix, Miloš Macourek, Oldřich Lipský

ČTYŘI VRAŽDY STAČÍ, DRAHOUSKU!

Činohra – stream

VÝHODNÉ PROVOZOVÁNÍ HER – ZAPLACENÉ ZÁLOHY

Divadelní oddělení upozorňuje na možnost výhodného provozování her zahraničních autorů, kde již byla zaplacena záloha a dílo lze tedy do vypršení smlouvy provozovat pouze za příslušná procenta honorářů zahraničních autorů (k nim je samozřejmě nutno připočítat procenta pro překladatele, příp. úpravu). Seznam je řazen chronologicky, novinky jsou vyznačeny tučně. Pro amatéry všechny francouzské hry za zálohu 400,- EUR netto na 8% z brutto tržeb, garantované minimum 90 EUR netto za představení, a španělské hry za účtovatelnou zálohu 300–400,- EUR netto na 8% z brutto tržby.

Synopse zde uvedených her naleznete na internetové stránce www.dilia.cz/synopse.

JMÉNO AUTORA – NÁZEV HRY	% Z HRUBÝCH TRŽEB (ZAPLACENO DO)
Woody Allen – Prokletí nefritového škorpiona (přel. O. Sokol)	7 % netto z btto (30. 11. 2023, profesionální divadla)
Woody Allen – Sex noci svatojánské (přel. J. Stach)	7,7 % netto z btto (30. 6. 2021, profesionální divadla)
Woody Allen – Zahraj to znovu, Same (přel. D. Hábová)	7,7 % netto z btto (30. 6. 2023, profesionální divadla)
Ray Cooney – 3 + 3 = 5 (přel. B. Hodek)	6 % netto z btto (28. 2. 2023)
Ray Cooney – Dvouplošník v hotelu Westminster (přel. B. Hodek)	6 % netto z btto (28. 2. 2023)
Ray Cooney – Prachy? Prachy! (přel. B. Hodek)	6 % netto z btto (1. 3. 2023)
Ray Cooney – Rodina je základ státu (přel. B. Hodek)	6 % netto z btto (28. 2. 2023)
Ray a Michael Cooney – Tři bratři v nesnázích (přel. J. Fisher)	6 % netto z btto (31. 12. 2022)
Michael Cooney – Habaďura, Nájemníci pana Swana (přel. R. Dubský)	6 % netto z btto (31. 12. 2022)
Christopher Hampton – Nebezpečné vztahy (přel. L. Smoček a V. Smočková)	8 % netto z btto (9. 4. 2023, profesionální divadla)
Colin Higgins – Harold a Maude (přel. A. Jerie)	7 % netto z btto (24. 5. 2021)
Neil LaBute – Tlustý prase (přel. D. Hábová)	7,7 % netto z btto (8. 4. 2022)
Arthur Miller – Smrt obchodního cestujícího (přel. J. Chuchvalec)	9 % netto z btto (31. 12. 2021)
Bernard Slade – Vzpomínky zůstanou (přel. R. Černý)	7 % netto z btto (31. 12. 2022, profesionální divadla)
Dale Wasserman – Přelet nad kukaččím hnízdem (přel. L. Kárl)	7 % netto z btto (14. 9. 2022, profesionální divadla)
Tennessee Williams – Kočka na rozpálené plechové střeše (přel. M. Lukeš, Z. Josková)	8 % netto z btto (30. 6. 2022)

10 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – České hry

Pro usnadnění orientace v synopsích námi zastupovaných her připojujeme ke každé z nich grafické značky, které přiblíží charakter hry, žánr, obsazení atd.

TRHÁK – hry, které doporučujeme zvláštní pozornosti, jsou totiž buď horkými novinkami nebo již zaznamenaly velké úspěchy na světových scénách.

KOMEDIE – hry, které je možno zařadit do žánru komedie.

HRY SE ZPĚVY, MUZIKÁLY – hry jednak hudebně dramatického žánru, nebo ty, které alespoň částečně obsahují zpěvy či tance.

HRY DOSTUPNÉ V ELEKTRONICKÉ PODOBĚ – hry, které máme k dispozici v elektronické podobě, a můžeme Vám je proto obratem poslat e-mailem.

KOMORNÍ HRY – hry s malým obsazením, maximálně do čtyř postav.

HRY VHODNÉ PRO AMATÉRY – hry vhodné pro profesionální soubory, ale zároveň dostupné i pro amatérská divadla.

HRY VHODNÉ PRO DĚTI A MLÁDEŽ, POHÁDKY – hry vhodné jednak pro dětská diváky, ale také pro mladé inscenátory, studentská, dětská divadla apod.

LOUTKOVÉ HRY – hry čistě loutkové, nebo i takové, ve kterých spolu s loutkami vystupují i živí herci.

NABÍZÍME

České hry

IVA KLESTILOVÁ V DILIA I.

3SESTRY2002.CZ

Iva Klestilová

Obsazení: 4 ženy, 7 mužů, sbor

Současná variace na téma Čechovových Tří sester. Olga je cynická, zlomyslná, neurotická stará panna, pronásledovaná erotickými představami. Přijíždí vlakem na oslavu Irininých narozenin. Irina je ještě cyničtější (na rozdíl od Čechovova charakteru), takřka veřejně se oddává sexuálním hrátkám se svým současným milencem. Mášu také nacházíme v krizi – právě potratila a na vše rezignovala. Kromě toho řeší otázku umělého oplodnění, jehož nepřirozenost ji ovšem silně irituje. Svět sester je rozvrácen nejen jejich vnitřními problémy, ale i ataky zevnějšku. Do zahrady vpadá hasičský sbor pod záminkou cvičení, na zahradě zanechá záhadný Muž s kloboukem podezřelou bednu, vychovatelce Luise „volá“ Václav Klaus svou předvolební agitaci, Mášín muž je pozitivně lustrovaný a nemohl se proto stát ředitelem školy... z rozhlasových zpráv se dokonce dozvíme: „(...) Zdravotní stav stovek rukojmích, zadržovaných čečenskými teroristy, je stále velmi vážný, všichni byli otráveni neznámým plynem, který byl použit k zneškodnění teroristů (...)“ Jediné

postavy, které se zdánlivě nenechají vytrhnout ze svého světa, jsou Andrej (mnohem mladší než u Čechova), který nevychází vůbec ze svého pokoje, kde zřejmě pořád jen hraje počítačové hry, a Otec – generál ve výslužbě, který se rozhodl nekomunikovat s nikým. Zajmout ho dokáže jen zmiňované hasičské cvičení. Všechno směřuje k nevyhnutelné apokalypse. V dnešním světě s dnešními informacemi už není možné normálně žít. Není to svět ani pro muže ani pro ženy a už vůbec ne pro děti. Apokalypsa se ovšem odehraje v televizní obrazovce, zatímco všechny postavy sedí na zahradě a „pečou buřty“.

Hra získala v roce 2002 3. cenu v dramatické soutěži Nadace Alfréda Radoka.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

STÍSNĚNI (STÍSNĚNÁ 22)

Iva Klestilová

Obsazení: 6 mužů, 4 ženy

Ve hře *Stísnění*, kterou uvedlo Národní divadlo pod názvem *Stísněná 22*, se Iva Klestilová rozhodla opustit omezení daná zkoumáním vnitřního světa ženy a svoji hrdinku zkonfrontovat se společností. Na schodišti domu nacházíme ženu, která se na malou chvíli zastavila, ustrnula v okamžiku, který od ní vyžaduje rozhodnutí, aby se raději ponořila do světa svých vnitřních představ. Hlavní postavou hry ale tentokrát není tato žena, ale dům, na jehož schodišti se nachází. Odposlouchané útržky hovorů se ženě skládají do mikropříběhů těch, kteří zde žijí, a ona tak nahlíží vlastní situaci z úhlů, k nimž ji tyto příběhy dovedou. Žena, sedící na schodech, řeší de facto banální životní situaci – neví, není si jistá, zda se dál chce scházet s Mužem, zda touží po tom, aby se jejich vztah nějakým způsobem dál vyvíjel. Pro Muže je její chování, její nečinnost,

nepochopitelná. Věci jsou z jeho pohledu daleko jednodušší: „*Když chceme být spolu / Jsme nahoře / Úplně jednoduchá logika / Když nechceme, jsme na schodech.*“ Žena je tu ovšem „propojena“ s ostatními ženskými postavami, přičemž každá z nich zobrazuje určitou etapu života ženy. Příznak Těhotné ženy, která kdysi v obavě z těžkého porodu vběhla pod auto jednomu z obyvatel domu, přináší otázku mateřství. Oproti tomu Starší žena představuje konečnou fázi, předobraz toho, jak všechny dopadneme. Uvězněny v manželství, které už nikam nemůže vést, budoucnost neexistuje a minulost je zapomenuta. Mezi postavami Těhotné ženy a Starší ženy se rozvírají pomyslné nůžky pro postavu ženy, o těchto věcech se ona ve skutečnosti rozhoduje. Její momentální milence nemá vlastně s jejím rozhodováním mnoho společného, jejich vztah definuje žena pouze slovy: „*Není to nepřijemné.*“

Ve hře *Stísnění* se autorka poprvé pokouší postihnout také svět mužů. I mužské postavy se ve hře propojují a zachycují obecný vývoj mužského života. Od Muže, který nechápe rozhodování ženy a vztah vzdává, přes manžela Starší ženy, který je stejnou obětí dlouhohletého stereotypu jako ona a který uniká do svého světa. Objevuje se zde také milenecká homosexuální dvojice – jako regulérní protíváha vztahu Muže a Ženy. Závěr hry je hořkým způsobem katarzní. Přichází Dáma a Pán. Dáma je zřejmě bývalou majitelkou domu a přišla sem zemřít. Pán nemá sílu ani moc ji zadržet, je jen odháněn a bezmocně přihlíží sebevraždě – která je de facto sebe-uskutečněním. Dáma vzpomíná na bývalý lesk domu: „*Leštěný mramor... / Tady... / Všude... Byl... / Leštěný mramor / Každé dveře měly... kožené polstrování... / Dole stál livrejovaný vrátný... / Zdravil...*“ Tato nádhra, tento život, který měl řád, je podle slov Dámy záležitostí minulého století: „*Vaše století mě minulo.*“ Takový je vzkaz hry, ne my, ale celé naše století je v nepořádku.

(Lenka Havlíková)

Hra získala v roce 2001 2. cenu v dramatické soutěži Nadace Alfréda Radoka.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

TRILOGIE MINACH

Iva Klestilová

Obsazení: 3 muži, 2 ženy

Trilogie Minach se skládá ze tří dějově nesouvisajících aktovek – *Minach, Panna nebo orel?* a *Budoucnost mého já*. První zachycuje Minach v trojúhelníku mezi Bratrem a Ludvíkem. Bratra pojí s Minach dávný incest a vražda rodičů. Jsou propojeni až k vlastní smrti, nemohou jeden bez druhého být. Bratr tyranizuje sestru svým mlčením, významným drobením rohlíku pro ptáky, kteří byt atakují zvnějšku – Bratr jako by jejich krmením „něco“ přivoloval, sám neví co, jeho neustálé dožadování se kakaa je jakýmsi znakem ustrnutí v dětství. Na rozdíl od něho je Minach ženou „stále v pohybu“, neustále činorodá, neustále hovořící, snaží se Bratra vyburcovat z jeho letargie, chce, aby jejich až do konce nepojmenovaná vazba byla něčím potvrzena. Sourozenecký vztah nabourává přítomnost Ludvíka – muže „odvedle“, který vždycky „Přijde... správi kohoutky od vodovodu, přišroubuje práh... roletu. / Někdy mi připadá, jako by přišel z jiného světa... / Sedí... poslouchá... vstane... něco pospravuje... zase si sedne...“ Ludvík je poslední příležitostí pro Minach, jak se zbavit patologické minulosti a zkusit žít normálně. Ale na otázku: „Dokázal bys to se mnou dělat tak... Že bych si mohla myslet... Že mě chceš zabít?“ Ludvík nezná odpověď, stejně jako Minach nezná odpověď na jeho prosbu: „Mohli bychom žít normální život... / Přece to, kurva, nebudu dělat furt na botníku. / Mohli bychom to aspoň zkusit...“ Pro ni je tohle normální život, ten nejnornálnější, jaký si dovede představit, naopak se ptá: „Normálně žili? / Jak normálně? / Co je to

normálně?“ Taktika Minach je vlastně úspěšná, podaří se jí Bratra vyburcovat, vyprovokovat, donutí ho k činu, k zopakování minulosti, které, jak doufá, jim poskytně katarzi. Incest se skutečně stal, pokud ne tehdy, tak rozhodně teď. Jak se má zachovat ten, který brání „normálnost“, není dopovězeno. Ludvíkovi zbývají dvě možnosti – zabít Bratra nebo odejít. Dilema rozhodování mezi světem uvnitř a světem vně stále zůstává na Ženě.

Druhá část trilogie je vlastně feministický vtíp, který si autorka pro jednu dopřála. Už první věta: „*Tamhle ty dva kopce mi připomínají prdel... / Velkou, tlustou, prdel*“, razantně mění atmosféru navozenou první částí. Ocitáme se v jiném světě, ve světě fantazie. Žena je tady tím, kdo určuje, co a jak se bude dít. K dispozici má Muže – loutku, něměho sekundanta, vlastní zhmotněnou představu. Pro začátek dá hrače jméno – Harold. „*Člověk dostane jméno a zkonkretizuje se. / Hned je přijatelnější. / Před chvílí jsi tu byl bezejmenný... nekonkrétní... muž... / Nic... / A teď...? / Teď jsi...! Teď jsi člověk! / Teď jsi někdo!*“ a dodává: „*Nebudu ti nikdy připomínat, že je to vlastně moje zásluha.*“ Ze začátku je Minach koketní, baví se hrou, laškuje... Posléze se začíná nudit, Harold ji omrzí. Je příliš poddajný, příliš poslušný. Ale žádný problém: „*Ten divný Harold už zemřel... / A ty ses narodil / Jsi tu / Jsi tady / Pro mne / Se mnou / Můj / Edgar?*“ S Edgarem jsou problémy od začátku. „*Měl by ses jinak česat. / Máš modré oči? / Hnědé oči by ti slušely lépe. / Uvažuji o tom.*“ Stále to není ono, dokonce není ani schopen svoji stvořitelku zabít. Jaké rozčarování. I Edgara je zapotřebí se zbavit. „*Zapíš si to za uši, miláčku / Edgar už není... / Už je jen... Ludvík...?*“ Je to náhoda, že tento feministický žert končí zjevením Ludvíka? Je Ludvík synonymem ideálního muže? Je ideální muž skutečně ten „odvedle“, který vždycky: „*Přijde... správi kohoutky od vodovodu, přišroubuje práh... roletu. / Někdy mi připadá, jako by přišel z jiného světa... / Sedí... poslouchá... vstane... něco pospravuje... zase si sedne...*“ Bohužel, zřejmě se s tím nedá nic dělat. Skutečnost je opravdu taková. Skuteční muži chodí

v pantoflích, mají svůj „vercajk“ a chtějí žít normálně. Jejich jedinou výhodou je, že jsou skuteční.

Třetí Minach už žije ve světě bez mužů. Odložena manželem na venkov kvůli bližší nespecifikované, ale smrtelné chorobě dostává se k řešení základních otázek. „Okno je okno... / Talíř je talíř... / Postel je postel... / Věci... Žijí i bez nás. / Chcípá jen člověk... / A jeho jméno s ním...“ nebo „Taky máš pocit, že to dění ve městě nemá žádný smysl? / Nějaký konkrétní myslím / Taďy se podíváš ven a když náhodou někoho uvidíš / Vidíš i jeho cíl / Rozumíš? / Vidíš traktor a hned vedle pole / Vidíš děti a hned řeku / Ano? Rozumíš?“ Ale ani samota není řešení, „pudy zůstávají“, Minach nestačí hovořit s ošetřovatelkou, chtěla by muže, ale svého muže, ne jakéhokoli. Její situace je bezvýchoďná a může pro sebe udělat jen to, že zemře co nejdřív. „Z tolika smrtí si člověk může vybrat... / A nakonec... / Skoro vždycky umře blbě.“ „Blbě“ znamená v kontextu hry přirozenou smrtí. Všechny nás čeká na konci strach a pomočené pyžamo.

V trilogii Minach není možné hledat dějové souvislosti a propojvat jednotlivé příběhy. Spojení funguje pouze přes ženský pocit, který Minach ztělesňuje. Zápas o udržení rovnováhy mezi životem a smrtí, mezi osamělostí a samotou, mezi tím, co chce tělo a tím, co potřebuje duše.

(Lenka Havlíková)

Hra získala v roce 2000 3. cenu v dramatické soutěži Nadace Alfréda Radoka.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

VŠICHNI SVATÍ

Iva Klestilová

Obsazení: 4 muži, 5 žen

Hra je dedikována Arnoštu Goldflamovi a je také zřetelně ovlivněna jeho poetikou. Drama rodiny, uzavřené v bytě, rámuje na jedné straně odraz života „venku“ (vystřelování dobrovolníků na Měsíc) a jednak život Strážných andělů, kteří jsou možná lidštější než lidé, a neobratně, místy až neochotně, doprovázejí své chráněnce Dceru a Syna. Otec-tyran, který si uzurpuje právo jediný vycházet z bytu „za prací“, rodinu ovládá. Pasivní Matka je zcela apatická a poslušná jeho příkazů, jenně je naznačeno i sexuální ponižování. V konfliktu s Dcerou, která se pokouší dostat „ven“, je odhalena podstata problému: „Dcera: Něco bys mohla říct, ne?/ Matka: A co mám říct?/ Dcera: To je jedno. Jenom něco řekni. Třeba řekni, na co myslíš, nebo o čem sníš... / Matka: Já o tom nepřemýšlím.“ Konflikt končí tím, že Matka zabráni Dceři opustit místnost se slovy: „Ty si myslíš, že tě tam něco čeká? Nic. Rozumíš? Nic tě tam nečeká. Prázdnó. Stačí, že tam musí Otec. A podívej, co z něj je. Copak to nevidíte? (Matka dojde ke dveřím a s roztaženými rukama zabráňuje Dceři, aby odešla.)“ Dcera opouští místnost jediným možným způsobem – skokem z okna. Ten ovšem ještě nekončí smrtí, Strážný anděl napoprvé situaci zvládne. Po určité době přichází Dcera na návštěvu. Už jako sebejistá, emancipovaná, taková, jaká chtěla být. A možná už nahlédla míru toho „nic“, o kterém mluvila její Matka. Sedí u rodinného stolu, kouří doutníky a nic nepocituje. Poté, co se Istí zbaví svého Strážného anděla, opět skáče z okna a tentokrát se jí podaří osvobodit se smrtí. „Zvedá se ze židle a jde k oknu. Otvírá ho a vyhlíží ven. Je ticho. Stoupá si do okna a prudce vyskakuje ven. Ticho trvá. Vlastně se nic nestalo. Vlastně nic. Nic.“ Když Dceru vidíme potřetí – přišla, už mrtvá, navštívit Syna, který má narozeniny – je šťastná. Smrti si vysloveně užívá, není ničím

svázána, ničím omezována, dělá si konečně, co chce. Půdorys hry *Všichni svatí*, v sobě skrývá jistě i řadu dalších témat, ale právě osud Dcery a její konflikt s Matkou jsou pro další tvorbu Ivy Klestilové signifikantní. Její ženy (většinou nenesou konkrétní jméno) řeší, do jaké míry se mají podvolit osudu, přijmout roli „ženy“, do jaké míry zachovávat ženskou pasivitu, anebo zda se mají osvobodit a jak.

(Lenka Havlíková)

Hra se v roce 1998 dostala do finále dramatické soutěže Nadace Alfréda Radoka.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ZISK SLASTI

Iva Klestilová

Obsazení: 4 muži, 3 ženy

Žánr: krátká hra

V novém bytě mezi nevybalenými krabicemi sedí žena. Není schopna se rozpohybovat, začít žít ten zjevně vysněný nový život v novém bytě. Muž okolo ní hýří aktivitou, chodí do práce, nosí jí jídlo, trpělivě očekává, kdy přijde ta chvíle a žena vstane z houpacího křesla. A proč se žena chová takto? Vysvětlení je jednoduché – nechce se jí. Její důvody jsou iracionální, ona sama jim nerozumí, není schopna je tedy ani vysvětlit. Okolí ženu atakuje. Zjevuje se její mrtvá Matka, která ji nutí k aktivitě. Matka, která se utopila v průběhu maškarního plesu s maskou klauna na tváři – ničím to nešlo smýt, ničím. Muž považuje za důležité začít nový život v novém bytě počítáním dítěte. Nikde není řečeno, že žena dítě skutečně čeká, ale okolí to přijímá jako fakt. Telefonáty tchyně, sousedé, kteří se nabízejí k hlídání, všichni z práce jim to přejí... Poslední, kdo se přijde zaradovat z narození dítěte, jsou Matka s Farářem – dva klaunské obličej. Žena jako by se pod tíhou vyvíjených tlaků

utvrzovala ve své pasivitě, ve svých pochybách. Nabízí se ale i možnost, že se všechno odehrává pouze v představách ženy, že jedinou skutečnou postavou je Muž a jeho podněty si žena pouze personifikuje. „*Ale mně se nechce. Nechce se mi vstát. Nechce se mi dělat děti. Nechce se mi uklízet. Nechce se mi zrovna teď linkovat si šťastný život. Zítřka třeba. Nebo pozítří. Říkám si, že můj Muž počká. Vždyť, co je na tom. Nic, Doktore. Vůbec nic. Čekal jste asi větší důvod k pasivitě. Patrně něco filozofičtějšího...*“, říká v závěru hry Doktorovi, kterého pozval její Muž. Je to gynekolog nebo psychiatr? Nebo vůbec není Doktor? Je to také jen představa? Každopádně žena Doktora nenápadně zneužije: „*Nedávejte ty ruce pryč! Vidíte, klidně jsem si rekla. Já si umím poradit, Doktore. Už máte aspoň čtvrt hodiny ruce u mě v klíně. Tenhle rozhovor je zbytečný. Jsem zdravá, Doktore. Zdravá jako řípa. A vy jste mi to právě udělal.*“ Žena vstává z křesla, přijímá představu okolí, přijímá fakt těhotenství, dalo by se říct, že konečně „vyhoví“ očekáváním, která jsou na ni kladena. Ale je to jen hra, vzápětí, když zase osamí, usedá zpět do svého křesla a houpe se. Navždy už zřejmě bude žít dvojitý život: ten správný, aktivní, naplněný podle představ společnosti, a ten svůj, skrytý, vnitřní, ten, který se odehrává jen v jejích myšlenkách.

(Lenka Havlíková)

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

IVA KLESTILOVÁ (*1964, BRNO)

Po maturitě na gymnáziu (1982) byla v letech 1983–84 garderobiérkou brněnského Janáčkova divadla a spolupracovala s Dětským studiem Divadla Na provázku. Dalších dvacet let (1984–2004) jejího života je však spojeno s HaDivadlem, kde působila

jako herečka. Ve svém uměleckém životě upřednostňuje autor-skou tvorbu. Upozornila na sebe textem hry *Všichni svatí* (1997). V autorské soutěži Nadace Alfréda Radoka se několikrát umístila svými texty na předních místech: v roce 1998 patřila mezi finalisty zmíněnou hrou *Všichni svatí*, v roce 2000 získala 3. cenu za *Trilogii minach*, v roce 2001 pak jednu z 2. cen za hru *Stísnění*, v roce 2002 3. cenu za hru *3sestry2003* a v roce 2006 se dostala do finále se svou hrou *Jak v Sistrách listí svist*. Oceněné texty byly uvedeny v řadě divadel, *Stísnění* (2001, uvedena v Národním divadle pod názvem *Stísněná 22*) a *3sestry2002.cz* (uvedena v divadle Rokoko jako *3sestry2005.cz*). Jevištní podoby se dočkaly i její texty další – např. *Zisk slasti* (scénické čtení v Ústí nad Labem; 1999), *Barbíny* (napsala společně s V. Schulczovou, uvedlo Divadlo Na zábradlí; 2005), *Benefice* (Činoherní studio Ústí nad Labem; 2005), *Standa má problém* (Divadlo v Dlouhé; 2005), *Má vlast* (Divadlo Rokoko; 2006, Cena A. Radoka: Česká hra roku), pro Český rozhlas připravila hry *Čtvrté patro* (2001) a *Konec*. V roce 2004 se stala dramaturgyní Činohry Národního divadla. Ještě před tím zde měla premiéru její hra *Stísněná 22* (2003), v následujícím roce uvedl operní soubor ND operu P. Smutného na její libreto *Mysterium fidei*. S režisérem Michalem Dočkalem adaptovala Bulgakovův román *Mistr a Markétka* pro Divadlo Vigszinház (režie: M. Dočekal), a Kafkovu *Ameriku* pro Maďarské divadlo v Kluži (režie: M. Dočekal). Slovenské národní divadlo uvádí její adaptaci Flaubertovi *Paní Bovaryové* (režie: Eduard Kudláč). V současné době působí jako dramaturgyně Divadla pod Palmovkou. Spolupracuje s různými televizemi, pro HBO dramaturgovala minisérii *Hořící keř*, psala pro seriál *Terapie I*, *Terapie II*, podílela se na seriálu *Mamon* a spolu s Terezou Dusovou adaptovala seriál *Až po uši*. Spolupracuje také s TV Nova (*Ulice*). Od 90. let do roku 2006 publikovala pod tehdy užívaným příjmením Volánková.

VEDLEJŠÍ EFEKT

Marek Epstein

Obsazení: 5 mužů, 3 ženy, chlapec a vedlejší mužské role

Havran kdysi v osmdesátém sedmém v Turnově na festáku vyhrál soutěž v pití piva na čas – 2,5 vteřiny – měl neuvěřitelně žíznavou auru. Na Alexově SPzetce je napsaný – magor – největší dětskej talent osmdesátých let ve hře na koncertní kytaru, ale magor. Snapovu výchovu skončil jeho otec v patnácti letech, protože nechtěl bejt zubař a zjistil, že je homosexuál. Má několik škol, ale o žádný nemluví, ve fotografii sází na detail a občas si vystřelí mozek na měsíc. A někde mezi měsícem a léčebnou ho napadlo, že by tahle partička měla dát do kupy tenhle podnik. Bar s názvem Vedlejší efekt, no prostě těžká alternativa. Underground už ale těžce neletí a je třeba splácet dluhy. Jak s těmahle přerostlejma pankáčema zamává štědrá dotace z Evropské unie?

Tragikomedie z pera talentovaného scénaristy Marka Epsteina se vyznačuje filmovými střihy, živým jazykem a propracovanými charaktery. *Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.*

DRUHÉ KLÍČE (2020)

Martin Františák

Žánr: rozhlasová hra

Obsazení: 7 mužů, 1 žena (variabilní)

Rozhlasová hra Martina Františáka vypráví o jednom pokusu o návrat. Hlavní hrdina Metoděj se vrací do vesnice na Valašsku, aby převzal navracený statek. Právě odtud vyhnali krátce před smrtí jeho otce. Pravou příčinou nuceného odchodu ale překvapivě nebyla kolektivizace.

16 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – České hry

Metodějův otec (předobrazem postavy je Milan Švrčina) byl vášnivý hudebník, pedagog a propagátor folkloru, který neúnavně zakládal lidové kapely ať už ze svěřených žáků či dospělých. Jeho autentické vnímání lidové kultury ale odporovalo oficiální kulturní politice. Proto byl vždy krátce poté, co se mu podařilo vybudovat úspěšný soubor, vyhnán o vesnici dál. Metoděj cítí povinnost ve svobodných časech na otcův odkaz navázat. Doufá přitom, že síla „muzigy“ pomůže překlenout staré rozpory. Sám si ale není jistý, zda se vrací jen kvůli slibu, který dal otci, nebo tak činí z potřeby najít své kořeny, z touhy po odplatě, či kvůli dávné lásce. Jisté se ukáže jen to, že se toho změnilo víc a jinak, než si uměl představit. Je totiž už druhá polovina devadesátých let, mnohé naděje dostaly pachutí iluze, nové rány pálí víc než staré a vina překrývá vinu.

Autor Martin Františák se ve své hře opět vrací do svého rodného kraje.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ESKYMO JE WELZL!

Martin Františák

Obsazení: 7 mužů, 4 ženy (variabilní)

Hra inspirovaná osudy slavného rodáka ze Zábřehu na Moravě Jana Welzla, známého pod pseudonymem Eskymo Welzl nebo také Arctic Bismarck. Byl cestovatelem, dobrodruhem, lovcem, zlatokopem, vynálezcem, náčelníkem Eskymáků a nejvyšším soudcem v Nové Sibíři. Jeho dobrodružství na základě rozhovorů začal sepsovat Rudolf Těsnohlídek. O další se pokusil Pavel Eisner, ale práci nedokončil. Později dílo dotáhli do konce novináři Bedřich Golombek a Edvard Valenta. Kniha *Třicet let na zlatém severu* měla nesmírný úspěch i v zahraničí, dokonce vzniklo podezření, že žádný Eskymo Welzl neexistuje a autorem je ve skutečnosti Karel Čapek, který napsal k zahraničnímu vydání předmluvu. Welzlův život inspiroval Zdeňka Svěráka a Ladislava Smoljaka k vytvoření postavy Járy Cimrmana. Jan Eskymo Welzl, poutavý vypravěč a pábitel, bývá ve světě

řazen mezi české klasiky vedle Haška a Hrabala. Jeho život popisuje řada knih a filmů a díky této hře se dočkal také divadelního zpracování, vyprávěného s hravostí a groteskní nadsázkou.

„Welzlova osobnost mě inspiruje přímočarou silou a kouzelným vyprávěním. Jeho životní pouť je neuvěřitelná. Je to příběh bojovníka, na který se při naší současné malověrnosti zbytečně díváme s nedůvěrou. Bohužel bývá považován více za pábitela a blázna než za přírodního hrdinu. Je škoda, že o něm více nemluvíme,“ lituje autor hry Martin Františák.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

PRŮTRŽ

Martin Františák

Žánr: rozhlasová hra

Obsazení: variabilní

Původní rozhlasová hra *Průtrž* se svým dějem vrací do těžkých časů lehkých topných olejů v devadesátých letech minulého století. Mladší ze dvou bratří, hlavních hrdinů hry, se kolem nejasných obchodů pohybuje už dlouho. Starší, původním povoláním voják, právě přišel o špatně placenou práci a i jeho osobní život je v troskách. A v tu chvíli mu bratr nabízí pomoc v podobě nové práce. Rozjíždí se koloběh, ze kterého se dá jen těžko vystoupit.

Martin Františák, který pochází z Valašského Meziříčí a do rodného kraje umísťuje děj většiny svých her, o této hře říká: „Devadesátá léta nastavila pravidla, do kterých dodnes nevidíme. V té době se spousta věcí okolo LTO děla téměř na dotek. Vsetín vyhrával jeden hokejový titul za druhým, chlápci nosili do hospody pistole, někomu zplesnivěly v garáži prachy, jiného, co bydlel za kopcem, oddělali, jiní zmizeli... Tehdy to u nás vypadalo jako u Alibaby a čtyřiceti loupežníků... Po letech jsem se dozvěděl o knize Jany Lorencové Krvavé oleje a došlo mi, kdo bydlel tam za kopcem a s kým tehdy chodila ta holka, co jsem s ní nebezpečně tancoval, a či

je ta velká fabrika na kraji města. Pochopitelně z toho šla hrůza a bezmoc. Zjištění, že ta jejich pravidla většina lidí přijala jako nutnost pro přežívání, bylo horší než historky o uřezaných končetinách. A tak jsem napsal takový výkřik. Když jsem ho psal a mluvil o tom, tak každý zmlknul a tiše pokyvoval hlavou. Byl cítit strach. A je cítit dodnes. Příběhy nenažraných olejářů nejsou na pranýři, ale jsou reklamou pochmurného úsměvu nově vzniklých elit.“

Hra Průtrž zvítězila v soutěži o původní rozhlasový text při příležitosti 90 let Českého rozhlasu.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

LEGENDA 997 (2018)

Denisa Kábrtová

Obsazení: 7 mužů, 3 ženy

Ach Bože, jaký to zrod národa na prolité krvi.

Slunce ještě nikdy nevysvitlo v české krajině jasněji než toho dne, kdy byl zavražděn kníže Václav. Pouhý los osudu. Buď Václav, nebo Boleslav. Bez hříchu by lidské plémě vymřelo. V červánkách bude zapsán onen osudný pátek, kdy byl zabit Vojtěch, druhý pražský biskup, misionář, mučedník.

Jsmo jiní než před 1000 lety? Má smysl snažit se změnit řád věcí? Čas nadělá i z vrahů světce. Legenda o dvou světcích, kteří svou vizí předběhli svou dobu a jejichž dobré skutky byly po zásluze potrestány.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

POSLEDNÍ ZRNKO PÍSKU

Aminata Keita, Jaroslav Jurečka

Žánr: činohra

Obsazení: 3 muži 3 ženy

Často si představuju odpadky. Obrovskou nekonečnou hromadu odpadků všech lidí na planetě. Dopité kelímky od kávy značky Starbucks, na kterých jsou napsána jména lidí, vraky aut, plechovky od všech konzerv a pív, sáčky, nákupní tašky s barevnými logy obchodů, rozbité mixéry a mikrovlnky, které už nikdo nechce.

A já stojím venku, život běží... A najednou se všechny ty odpadky pomalu vzesou k nebi. Jen tak, samy od sebe. Pomalu, klidně, jako by pro ně přestala platit zemská přitažlivost. Všichni kolem mě se zastaví. Lidé vycházejí z obchodů, vystupují z aut, otevírají okna domů a kanceláří a zvedají hlavy vzhůru k obloze.

Celý svět stojí. Jen ty odpadky pořád stoupají a stoupají vzhůru... až překryjí celé nebe. Nebe celé Země. Ta vrstva odpadků vytvoří jakoby hladinu. Hladinu odpadkového oceánu. Zem je najednou písečné dno a lidé v ní jsou nehybní jako hvězdice nebo trsy sasaneček. Dýchám jen mělce a dívám se na tu nádhernou hladinu z mozaiky všech těch vyhozených věcí, skrz kterou prosvítají paprsky slunce. Dřív si těch vyhozených věcí nikdo nevšiml, všichni se snažili je nevidět... a teď od nich nikdo nedokáže odtrhnout zrak.

Mozaika situací, monologů a písní je výpovědí nejmladší divadelnické generace formulovaná uprostřed roku 2020. Strach z technologií, z nejisté budoucnosti, osamění i oddildštěného chápání lidského života, nebo riziko vnitřní neukotvenosti dané bezbřehými možnostmi současného světa, těmto a podobným tématům se kolektiv tvůrců ve své hře věnuje. Nesourodá skupina putující napříč situacemi v každé z nich ohledává, jak a kdy se může přelít poslední kapka, jak a kdy se může vysypat to poslední zrunko písku.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

CRY BABY CRY

Martina Krátká, Klára Cibulková, Petra Hřebíčková, Kristýna Frejová, Blanka Popková a Jaroslav Šmíd

Žánr: komedie

Obsazení: 1 muž, 5 žen

Pět žen, které hledají východisko ze své tíživé životní situace, pět ženských osudů, které se sejdou v jedné místnosti na jednom z dnes již tak populárních kurzů life coachingu. A jeden muž, profesionální kouč Ladislav, kterému se poprvé v životě rozsype kurz jako domek z karet hned po prvním sezení. Hra s podtitulem *Proplačte se ke štěstí*, jež vznikala autorskou cestou na skutečných kurzech life coachingu, se po svém uvedení hrála od roku 2013 na prknech Švandova divadla a těšila se neustálé divácké oblibě.

„...a co to tedy life coaching je? Life coaching je směr, který podporuje klienta v tom, aby stále hledal, jak být ve svém životě spokojený, cítil jeho smysl, směřoval za svými cíli a nevzdal to, když se mu zrovna nedaří. Kouč klientovi pomáhá definovat, jak by si svůj život představoval a podporuje ho v tom, aby si troufl novým přístupem postupně uvést do praxe. A to vše dámy, pochopitelně nejlépe s úsměvem!“

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

VŠE, CO DOSUD NEVÍTE O VZNIKU BULVÁRNÍ KOMEDIE

Ivan Kraus

Žánr: komedie o 4 obrazech

Obsazení: 10 mužů, 2 ženy

Dekorace: náznaková

Svižně plynoucí text odhaluje mechanismus vzniku bulvární komedie: od slabé návštěvnosti divadla a nutnosti nasadit atraktivní titul přes zakázku autorovi, autorská muka při hledání námětu a komponování fabule až po zkoušku, kdy se text pod rukama režiséra a vlivem zásahů spřízněného kritika zcela proměňuje. Proces zkoušení se zvrhává v hádku zúčastněných a autor při ní dokonce omylem zastřelí kritika. Hra nakonec ústí v překvapivou pointu: je lepší dělat kariéru v jiných oborech lidské činnosti než se živit psaním či hraním bulvární komedie.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ŽENA OČAMI SHAKESPEARA

Gustáv Murín

Žánr: činohra

Obsazení: variabilní

Základem této Shakespearíady je postava Júlie, která nezemře, ale proměňuje se na známé ženské postavy v mozaice děl slavného dramatika, kterými jsou: Dva šlechtici z Verony, Romeo a Julie, Zkrocení zlé ženy, Troilus a Kressida, Othello, Richard III., Macbeth, Král Lear, Hamlet, Perikles, Caesar, Titus Andronicus, Cymbelín, Dobrý konec všechno spraví, Večer tříkrálový, Veselé paničky windsorské i Sen noci svatojánské.

Julie objevuje svoji ženskost v nešťastné lásce (Romeo a Julie, Dva šlechtici z Verony). Je ještě romantická i patetická, na což doplatí Romeo. Ona se domnívá, že umřel... Po nešťastné lásce se Julie straní mužů. Je na ně zlá a svému okolí na obtíž (Zkrocení zlé ženy). Nikomu se nedaří k ní přiblížit, nebo jí vyhovět. Ale to změní drastická zkušenost (Trojské války, kam ji vezme její bezradný otec a ona právě díky trucovitému a nerozváženému chování upadne do zajetí. A tam se znovu zamiluje (kombinace Troilus a Kressida + Zkrocení zlé ženy). Její nastávající je však mimořádně žárlivý (Othello). Snadno tedy podlehne intrikám Jaga, který mu našeptává možné soky. A tak se její muž v neovladatelné žárlivosti zaplete do souboje, ve kterém podlehne. Vítěz, kterému se od začátku líbila, ji považuje za svou kořist (Richard III.). Ona se vzpírá, ale narozenu syna po násilném počtetí ji na čas smíří s uzurpátorem bez skrupulí. Pod vlivem svého věznitele odloží syna na vychování a plně se věnuje dvorským intrikám. Je to konec konců její jediná šance na velké činy. Ty však skončí krvavě (Macbeth). Uzurpátor doplatí na její našeptávání, ale vítěz tohoto souboje o moc se nad ní slituje a dovolí jí vrátit se k synovi, který mezitím dospěl. U něho však uznání nenachází (Hamlet). Naše hrdinka odchází do britského vyhnanství, se vším smířená. S překvapením zjišťujeme, že Romeo jejich rannou nešťastnou lásku přežil a jeho smrt byla fingovaná. Rodina ho vyhostila do vzdálené nehostinné Británie, kde se však ocitá i naše hrdinka vypuzená vlastním synem Hamletem. I tady ji zastihnou kruté války. Klášter, kam se uchýlila, vyrabuje soldateska a ji zachrání právě Romeo. Už ve zralém věku k sobě opět nacházejí cestu (hra Cymbelín).

Tak se před námi Julie mění z romantického děvčete, přes láskou zraněnou mladou ženu, po zralou a žádostivost vzbuzující dámu, přichází i mateřství (i když z donucení) a ambice (kruté potrestané), aby v rezignaci zralých let najednou objevila dávno ztracenou lásku. A i když se schyluje ke šťastnému konci, přeci to bude ještě jinak...

Každá scéna vychází z originálních citací z uvedených děl, jen ojediněle jsou doplněné o nové repliky. Hru je možné uvést ve velkém obsazení, stejně jako v komorním, vzhledem k tomu, že v některých scénách zůstává

Julie sama a dialog vede s hlasy (služebnictvo, šašek aj.), které nemusíme vidět. Pomocí zpětné projekce se také lehce a levně mění prostředí.

Text ve slovenštině v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

GUSTÁV MURÍN (1959, BRATISLAVA)

Tri třídy základní školy vychodil na ZŠ v Bagdádu, kde se vyučovalo česky. Jeho debut v roce 1989 vyšel v češtině, neboť na Slovensku byla kniha zakázána. Polovina jeho rodiny žije trvale v Čechách. Dosud mu vyšlo 62 knih (z toho 2 anglicky, 1 bulharsky, 7 v češtině, 1 ve francouzštině, 1 v hindí, 1 holandsky, 1 chorvatsky, 1 italsky, 1 maďarsky, 1 německy, 1 rusky, 1 srbsky a 1 španělsky). Kniha *Mafia na Slovensku* získala cenu Panta Rhei Awards za nejprodávanější knihu roku 2009 (ze všech titulů autora na dané téma bylo prodáno celkem přes 275 000 kusů). V roce 2020 získal v Praze Krameriovu cenu za nezávislou žurnalistiku. Vyšlo mu také 68 E-knih, 9 audioknih, 8 DVD a 4 knihy v Braillově písmu. Více než 486 textů autora bylo přeloženo do 51 jazyků. Literární prezentace absolvoval v 85 městech a obcích Slovenska a 30 zemích Evropy, Asie a Ameriky.

ZNAČKOVÁNÍ (2020)

Vladimír Zajíc

Obsazení: 4 ženy

Vlasta a Věra (50–70 let) se prodírají hustým lesem. Julie a Sabina (20 let) šplhají strmou lesní cestičkou. Šumava. Nepřístupný les. Větve šlehají a půda se pod nohama boří. Cíl obou dvojic je jasný. Obnovit na kmenech stromů turistické značky.

Při putování dvojic Šumavou to vypadá, že nalézt stezky, kde mají namalovat značky, přesahuje jejich schopnosti. No pochopitelně, vždyť přeci ženy nedokáží číst v mapách. Nebo že by to nebyla tak docela jejich chyba? Dostaly mapové náčrty s poznámkami, ale zdá se, že zadání koliduje s realitou přírody. Přesto obě dvojice dlouho věří, že není možné je poslat do hustých lesů v horách se špatnými pokyny, a netuší, že jde o klasický byrokratický nonsens. Jedna dvojice jde ze Strážného, druhá ze Stožce, a oba páry mají určený směr obnovy značek na Třístoličnick. Po celý den putování, spíše bloudění, se snaží vyřešit jim dodanou kvadraturu kruhu. Prostě se snaží smlouvat s osudem, neboť si dlouho myslely, že cestou někde udělaly chybu, a ani je nenapadne, že tomu tak není. Prostě v tom úřednickém průšvihů zůstanou samy, stejně jako my všichni v srdci Evropy.

Hra věnována Vojtěchu Náprstkovi a Klubu českých turistů.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

NABÍZÍME PŘELOŽENÉ zahraniční hry

NA ZÁPAD (IN DEN WESTEN, 2013) @

Thomas Arzt

Rakousko

Překlad: Karolína Voráčková

Žánr: činohra (tragédie/western)

Obsazení: 3 muži, 3 ženy

Když v rodném městě zůstanou všechny obchody zavřené, ženy již nemohou zaplatit své děti a z domoviny se stane drsný a nevlídný kraj, vydají se všichni bezradní a ti, co hledají štěstí, na západ-na onu mytickou světo-vou stranu, jež je příslibem lepší budoucnosti.

V liduprázdné krajině se utvořila náhradní rodina, na okraji vesnice, na okraji legality. Jedná se o skutečně divokou skupinku, v jejímž čele stojí Sam, kterému všichni říkají Baby a kterého právě osvobodili z vězení. Sam se však postaví na odpor plánovanému útěku přes hory. Od svého pobytu ve vězení totiž nemůže dostat z hlavy vidinu zastřeleného kovboje. Nic nezáleží na tom, zda se jedná o záblesk vzpomínky z dětství, hrdinský mýtus či přízrak: Sam se začne měnit v tvrdošíjného, samotářského bojovníka. Již nevěří příslibu štěstí skrývajícimu se v novém začátku, útěk považuje za zbabělost a svou tvrdohlavostí odsoudí celou skupinu k zániku. Cesta na západ se rychle stočí do krvavé slepé uličky, kde se musí každý postarat o své vlastní přežití.

Na západ je hra současného rakouského dramatika Thomase Arzta, jež byla poprvé uvedena v Nationaltheater Mannheim v listopadu 2013.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

PŘEVOZNÍK (THE FERRYMAN, 2017)

Jez Butterworth

Velká Británie

Překlad: Zuzana Ščerbová

Žánr: činohra

Obsazení: variabilní

The Ferryman měl světovou premiéru v Royal Court Theatre v roce 2017 (režie: Sam Mendes). Produkce se pro velký úspěch přesunula nejprve do Gielgud Theatre na West Endu a v roce 2018 na Broadway (Bernard B. Jacobs Theatre), kde získala 4 ocenění Tony Awards 2019.

Hra pojednává o příběhu jedné rodiny žijící na venkově v Severním Irsku v roce 1981. Jejich poklidný farmářský život je narušen v okamžiku, kdy je dostihne jejich temná minulost. V krátkém prologu se dozvídáme, že bylo právě nalezeno tělo Seamuse Carneyho, který zmizel na Nový rok 1972. Bylo mu tehdy teprve 20 let a nyní ho našli v rašelinisti v County Louth těsně za hranicemi. Byl střelen do hlavy, očividně na oplátku za jeho odchod z IRA. Nyní žije Seamusova vdova s jejich synem pod jednou střechou společně se Seamusovým bratrem Quinnem, který má své vlastní spojnice s IRA. Ten již po dlouhou dobu svůj život zasvěcuje rodinné farmě, své nemocné ženě a jejich šesti dětem. Stejně jako zbytek početné rodiny Carneyových by se nejradyji věnovali svému obyčejnému životu, což jim ale není dáno. Hra je zasazena do přesvědčivého dobového kontextu a nabízí mnoho tematických i politických rovin společně s příležitostmi pro početnější herecký soubor.

Připravujeme český překlad.

DESET LET POTÉ (DIX ANS APRES, 2020)

David Foenkinos

Francie

Překlad: Alexander Jerie

Žánr: komedie

Obsazení: 2 muži, 1 žena

Nathalie: Ty se se mnou otravuješ, je to tak?

Yves: Ala láska, no tak. Já jsem vždycky toužil po klidný, nevzrušivý lásce.

Naše láska je něco jako krásný prázdniny ve Švýcarsku.

Nathalie: Zaplat' pánbůh, to mě uklidnilo. Protože já měla strach, Yvesi.

Bála jsem se, že už nic necítíš. Že náš vztah sklouzne do běžné rutiny. Bála jsem se, že skončíme jako ty páry, co si už nemají co říct a tak chodí do divadla, aby překonali nudu.

Dva muži a jedna žena na večeři. Na romantickou večeři trochu zvláštní počet účastníků.

Proč se sešli? Je to večeře na usmířenou? Nebo na rozloučenou? Test přátelství zakončený dezertem?

Měli byste představit svého nejlepšího přítele ženě, kterou milujete? Milují chudí lidé svého partnera déle než ti bohatí? Když opustíte svou manželku, můžete za sebe vybrat nástupce? Je spisovatel zábavnější než pojišťovák? Měli byste se rozejít před dezertem nebo až po něm? Kdo koho nakonec zradí?

Na tyto otázky vtipně odpovídá energická komedie *Deset let poté*, která servíruje jedno překvapení za druhým.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

PŘÁTELÉ (AMIS, 2020)

David Foenkinos, Amanda Sthers

Francie

Překlad: Alice Vavřinová

Žánr: komedie

Obsazení: 2 muži, 1 žena

Jak získat perfektního kamaráda? Stáhnete si aplikaci na vyhledávání přátel, zadáte několik údajů a aplikace vám ho dodá.

Takovým kamarádem se stane úspěšný pařížský bankéř Pierre (50 let), kterému jednoho dne do života vtrhne Serge (45 let), geek v havajské košili, a prohlásí se za jeho nejlepšího kamaráda. Ačkoli to v reálném životě vypadá úplně jinak, jejich přátelská kompatibilita je podle aplikace 100%.

Serge je schopen udělat cokoli, aby toto nečekané přátelství udržel, dokonce použije i vydírání. Pierre se chce naopak samozvaného kamaráda co nejrychleji zbavit. To mu ale výrazně komplikuje jeho manželka Martine (40 let), která propadla Sergeově zvláštnímu kouzlu, a vyhlídka na víkend ve třech se jí víc než zamlouvá.

Bláznivá komedie plná situačního humoru nabízí vyrovnané příležitosti pro 3 herce.

Připravujeme český překlad.

BLAHOBYT (PLENTY, 1978)

David Hare

Velká Británie

Překlad: Hana Nováková

Žánr: Činohra

Obsazení: 9 mužů, 5 žen

Hrdinka hry Susan Traherne byla za války jako mladá dívka vyslána do okupované Francie v rámci tajných operací SOE. Po návratu očekává, že v Británii nastane čas míru, spokojenosti a blahobytu. Změny ale stále nikde. Susan místo toho čeká série zaměstnání, z nichž většina naprosto neodpovídá její inteligenci, a nepřilíš úspěšných sociálních interakcí: upjatou zdvořilost diplomata Brocka, za kterého se bez lásky provdala, si kompenzuje ve společnosti mladé bohémky Alice. Stále přitom vzpomíná na válku, na lidskou odvalu a intenzitu všech kontaktů, díky níž mohlo i krátké setkání člověka ovlivnit pro zbytek života. V žalostném srovnání reality s dávnými ideály nemůže její stoupající společenské postavení či materiální zabezpečení zmírnit její narůstající frustraci...

Děj se odehrává v rozmezí let 1943–1962 a životní dráhu hlavní hrdinky sleduje v časových skocích na pozadí událostí evropské historie. Hra má výrazný tragický rozměr, ale také prvky konverzačního humoru.

Jedná se o jednu z neznámějších her předního britského dramatika Davida Harea a zároveň první titul, který napsal pro londýnské Národní divadlo. Tam jej uvedl ve vlastní režii v roce 1978. Text samotný i představitelka hlavní role Kate Nelligan byly nominovány na cenu Laurence Oliviera a později při broadwayském uvedení také na cenu Tony. Ve filmové adaptaci z roku 1985 roli Susan Traherne ztvárnila Meryl Streep, v inscenaci divadla Almeida v roce 1999 Cate Blanchett.

Text je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

AUTORKA (THE WRITER, 2018)

Ella Hickson

Velká Británie

Překlad: Hana Nováková

Žánr: činohra

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

Mladá žena má už dost divadelních inscenací plných naturalismu a mrtvých klišé. Řešení? Svrhnout patriarchát.

Provokativní hra britské autorky Elly Hickson vybízí k úvahám nad povahou tvorby, možností sebevyjádření, a to zejména z pozice ženy, a strukturou naší společnosti. Tyto otázky zkoumá autorka nejen skrze témata ve hře obsažená, ale i její formu. Co začíná jako slovní přestřelka mezi dvěma postavami, jako vášnivý proud stížností na současný stav divadelního umění, je vzápětí zarámováno jako fiktivní scéna, divadlo na divadle; fiktivní scéna je zase vzápětí označena za biografickou. Vrstevnatý tvar přináší s každým dalším střihem novou perspektivu a nutí diváka vidět věci znovu a znovu v novém kontextu. Mísí při tom ostrou argumentaci s obrazivými prvky fantazie a mýtu.

Hra byla poprvé uvedena v prestižním londýnském divadle Almeida v dubnu 2018.

Text se v současné době překládá. Anglický originál je k dispozici v DILIA.

MONSTER (MONSTER, 2007)

Duncan Macmillan

Velká Británie

Překlad: Adéla Poláková (Nesrstová)

Žánr: činohra

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

Nemá ani trochu empatie. Mohli byste se uprostřed rozhovoru s ním začít k smrti dusit a jeho by napadlo jenom: „No, konverzace skončila.“ Nejspíš by tam jen tak seděl a dojídal to, čím jste se udusili.

Nezkušený učitel dostane pod dohled narušeného a násilného čtrnáctiletého kluka. Jenom na něm závisí, jestli ho natrvalo vyloučí ze školy a pošlou do pastáku nebo ne. Sami dva ve třídě a mezi nimi intenzivní souboj slov a vůle. Jenže co je vůbec možné udělat s dítětem, na kterém nikomu nezáleží a které se ničeho nebojí? A dokáže člověk vůbec vycítit hranici, za kterou musí chránit především svoje vlastní bezpečí?

Za hru *Monster* byl Duncan MacMillan oceněn porotou Bruntwood Awards v Royal Exchange Theatre v Manchesteru, kde se záhy stal i dvorním autorem.

Hra se v současné době překládá. Text originálu je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

JE TADY V SÁLE NĚJAKÝ AUTOR? (Y A-T-IL UN AUTEUR DANS LA SALLE?, 2021)

Jean-Pierre Martinez

Francie

Překlad: Jaromír Janeček

Žánr: komedie

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

Sam: V každém případě je to radost stát znova na prknech, ne?

Fredy: Když jsme tak dlouho čekali... A už tomu ani nevěřili...

Max: Všechna divadla sedm let zavřená. A dneska se zvedá opona a rozsvěcejí světla!

Fredy: Jakoby po nekonečné noci vycházelo slunce.

Sam: Ale je to tady trochu cítit zatuchlinou.

Kvůli pandemii koronaviru uplynulo už sedm let od zavření všech divadel. Na scénu přicházejí tři herci. Na casting? Na veřejné čtení nějaké divadelní hry? Nebo na premiéru? Je tu ale problém. Nemají text hry. Autor ho ještě nenapsal. Bude se muset improvizovat.

Francouzská post-covidová komedie.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

LADY OSCAR (2012)

Claude Magnier, Guillaume Melánie, Jean Franco

Francie

Překlad: Anežka Svobodová

Žánr: komedie

Obsazení: 3 muži, 4 ženy

Ikonická francouzská divadelní hra z roku 1958 *Oscar* o nenapravitelných nedorozuměních, záměnách jmen a především kufříků, kterou ve filmové verzi proslavil komik Louis de Funès, se v roce 2012 vrátila do Paříže v novém kabátě a s novým nápadem: Co kdyby hlavní roli neurotického podnikatele, kterému se během jednoho šíleného dne otočí svět vzhůru nohama, hrála žena-komička? A tak se zrodila *Lady Oscar*!

A tak se znovu setkáváme s rodinou Barnier, tentokrát ale v jejím čele stojí bývalá modelka a majitelka úspěšného magazínu, Clara Barnier. Tu jednoho nedělního rána překvapí její účetní, který jí žádá o zvýšení platu, protože by se rád oženil s bohatou dívkou vysokého společenského postavení – s její dcerou! A aby si souhlas Clary pojistil, zasvětil ji do podvodných transakcí, které neúmyslně způsobil v její milované firmě a které by ji mohly naprosto zničit kariéru. Když Clara uhoří na svou dceru, ta se přiznává, že má milence a aby toho nebylo málo, ještě si vymyslí, že s ním čeká dítě, to je teprve začátek celého chaosu, do kterého se postupně zamotávají další náhodně vstupující postavy.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

OTEC NEBO SYN (PERE OU FILS, 2019)

Clément Michel

Francie

Překlad: Petr Christov

Žánr: komedie

Obsazení: 3 muži, 3 ženy

ÚČET (ADDITION, 2016)

Clément Michel

Francie

Překlad: Petr Christov

Žánr: komedie

Obsazení: 3 muži

Obdivuju schopnost vaší generace poslat někoho do háje a neztratit přitom úsměv.

Rodinné vztahy nebývají vždy zcela ideální. A mezi otci a syny by se mnohdy napětí dalo krájet. Obzvláště když jeden z nich je trochu nudný politik a druhý zase ne zcela vyrovnaný malíř. Ale když se jim přihodí, že si – bůhvíproč – vymění těla a ocitnout se v kůži toho druhého, nemohou se ubránit tomu, aby spolu nestrávilí možná i nejintenzivnější a nejnabitější víkend svého života.

Nemluvě o tom, že otec má dělat živé interview se slavnou novinářkou, syn musí dokončit jistou zakázku, jeho snoubenka ho chce pozvat na romantický víkend a řízením osudu (s trochou dopomoci) se v synově bytě objeví též jeho matka, která jeho otce nemůže vystát.

A navzdory všem těmto bizarnostem, je hra Clémenta Michela jednou z těch vlídných komedií, které nám ukazují, že stojí za to věnovat se svým blízkým a že rodina není (či by neměla být) jenom prázdné slovo.

Inscenaci hry pro 3 herce a 3 herečky v premiéře úspěšně uvedlo pařížské Théâtre de la Renaissance na podzim 2019.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

Spát s ženskou, která je starší než jeho vlastní manželka, je prostě magořina.

Jsou tři a vyrazili si na společný víkend. Jules, Axel a Antoine, dlouholetí kamarádi, čerství čtyřicátníci. Včera si zašli na večeři, kterou jeden z nich za kamarády zaplatil. A druhý den ráno po těch dvou chce, aby mu “to vrátili”, že to trochu přehnal a že se o útratu podělí. To vše se divák dozví hned v úvodním obrazu francouzské komedie Clémenta Michela (*1974) o klukovském přátelství v dospělém mužském světě.

Účet přitom zdaleka není pouze komedií o jednom účtu za jednu večeři. Počítá se v ní ovšem hodně. A pánové také trochu účtují: jeden s druhým, druhý s třetím a všichni vzájemně. Dopočítáme se mnoha vzpomínek, historek, esemesek, milenek, manželek, lízí i “na rovinu” říkaných pravd, polopravd či přiznání. Někdo zkrátka nosí brýle, někdo permanentně zahýbá manželce a někdo je od přírody arrogantně namyšlený. Nebo je to možná všechno trochu jinak. Ale to si radši “na rovinu” říkat nebudeme, že?

Clément Michel je – v duchu francouzské tradice – hercem, autorem, scénáristou, režisérem, divadelníkem i filmařem. Podobně jako jeho další hry je i Účet komedií, v níž není vše tak lehkovážné a banální, jak by se mohlo zdát. Jeho hra o třech mužských postavách a přátelství mezi nimi může leckomu připomenout slavnou hru Yasminy Rezy *Obraz*; snad jen s tím rozdíl, že Michel je ironičtější než Reza a v *Účtu* si nikdo bílý obraz s bílymi pruhy nekoupil. Ale zato milenek mají pánové v součtu o poznání více!

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

LAVIČKA (BENCH, 2018)

Kelly McAllister

USA

Překlad: Barbora Haplová

Žánr: komedie

Obsazení: 2 muži

Joe má krizi. Alespoň na pět minut denně si chce od všeho odpočinout a pocítit klid a mír. Na jedné konkrétní lavičce. Možná kvůli tomu posune květiny, které na ni někdo náhodou položil. Sandy truchlí nad ztrátou své Maggie. Tato lavička je jejím památkem, vzpomínkou na její život. A květiny přinesl jako úctu její památce.

Jak se vzájemně snaží přesvědčit o tom, kdo má na lavičku vlastně právo, rozjždí konverzaci plnou pasivní agrese. Vzniká konflikt, který možná přinese odpověď na otázku: je tato lavička skutečně lavičkou? Role oběti a viníka se několikrát otočí, jak sledujeme pravdu o osudech a osobnostech dvou protagonistů.

Komedie o tom, jak těžké je najít své místo v dnešním světě, o osamělosti a obavách z cizího a neznámého. Hra skýtá rovnocennou příležitost pro dva herce.

Text je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

TŘINÁCT U STOLU (TREIZE À TABLE, 1953)

Marc-Gilbert Sauvajon

Francie

Překlad: Alexander Jerie

Žánr: komedie

Obsazení: 5 mužů, 3 ženy

Elegantní pařížský salónek, 24. prosince, deset večer. Manželé Madeleine a Antoine Villardierovi chystají slavnostní večeři pro hosty. Madeleine je pověřivá a zoufale se snaží zabránit hrozícímu počtu třinácti hostů u stolu. Pokaždé když se zdá, že je zasedací pořádek vyřešen k její spokojenosti, nastanou komplikace vyplývající ze složitých vztahů všech pozvaných...

Komedie *Třináct u stolu* měla svého času v Paříži obrovský úspěch. V roce 1956 se dočkala dokonce filmového zpracování. V hlavních rolích se představili tehdy oblíbení Micheline Presle a Fernand Gravey. V jedné z rolí debutovala pozdější velká hvězda, Annie Girardot.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

KAŽDÝ ROK VE STEJNOU DOBU (V STEJNÝ ČAS ZA ROK ZAS / SAME TIME, NEXT YEAR)

Bernard Slade

Kanada

Překlad: Ivo T. Havlů

Žánr: komedie

Obsazení: 1 muž, 2 ženy

V malém hotelu nedaleko moře se uprostřed léta seznámí muž a žena. Jejich vzájemné okouzlení je tak veliké, že Doris a George Peters se pak pravidelně po dvacet let scházejí jednou v roce, daleko od svých rodin. Stráví spolu vždy jeden víkend. Na tom by možná nebylo nic zvláštního, pokud bychom nevěděli, že oba mají nejen své manželské partnery, ale každý také tři děti. Jejich milostný vztah prochází různými stupni vývoje...

Úspěšná divadelní hra Bernarda Sladea je komorním příběhem o manželské nevěře i lásce zároveň, který neobvyklým způsobem dokumentuje vývoj americké společnosti. Volným pokračováním hry je romantická komedie *Další roky ve stejnou dobu*.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

DALŠÍ ROKY VE STEJNOU DOBU (SAME TIME, ANOTHER YEAR, 1996)

Bernard Slade

Kanada

Překlad: Dana Hábová

Žánr: komedie

Obsazení: 1 muž, 1 žena

Volné pokračování úspěšné romantické komedie *Každý rok ve stejnou dobu*. Vypráví o setkávání Doris a George, kteří sice žijí ve svých partnerských vztazích, ale jednou ročně se setkají ve „svém“ hotýlku a milují se! Pak si také stěžují na partnery, děti, časem vnuky a svěřují se i jeden druhému se svými úspěchy i trápy. Postavy Doris a George divákům nabízejí skvělou podívanou na lidskou proměnu, stárnutí, zabředávání do stereotypů, vyvíjení se, prostě podívanou na nás samé. Ani mírně tragikomické momenty nenechají nikoho v klidu, a hlavně každý se v patřičnou chvíli v Doris či Georgovi pozná. Ať si to chce, nebo nechce připustit. Hra, v níž se s nadsázkou a humorem řeší otázky manželství, sexu, nevěry i nebezpečného věku jak pro ženy, tak muže.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

TESTAMENT (2012)

Colm Tóibín

Irsko

Překlad: Andrea Jochmanová

Žánr: Monodrama

Obsazení: 1 žena

Než poslední odpočinek přinese zvláštní procitnutí, přijde s ním příšerné vědomí, že přes to všechno, co po mně chtějí, všechno, co chtějí zaznamenat, neřeknu nic, co by nebyla pravda. Vráť se. A jí jim musím říct další věci. Další věci, které nebudou chtít slyšet.

Irský autor Colm Tóibín své provokativní monodrama *Testament* přepsal i jako novelu, která se roku 2013 zařadila mezi finalisty prestižní Bookerovy ceny. Hra získala tři nominace na cenu Tony.

Ježíšova matka žije o samotě v Řecku, kam za ní přicházejí dotěrní návštěvníci (autoři evangelií, připomínající vyšetřovatele totalitního režimu) a nutí ji Ježíšův příběh „vylepšit“. V Tóibinově nevšedním pojetí líčí Marie učedníky svého syna jako „zoufalce“, vrací se ve vzpomínkách ke svatbě v Káně, Lazarově zmrtvýchvstání i kalvárii. Přiznává, že v obavě o vlastní život po ukřižování uprchla a nesetřvala u syna ve chvíli jeho smrti. Netají svou slabost, zůstává ale milující matkou a evangelistům nekompromisně sdělí, že vykoupení lidstva, pro něž Ježíš zemřel, za jeho smrt nestálo.

Nesentimentální, napínavý příběh proslulé i opomíjené ženy, psaný věcným, moderním jazykem, namluvila jako audioknihu Meryl Streepová.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

PRACHY JAKO BY Z NEBE PADALY (COMME S'IL EN PLEUVAIT)

Sébastien Thiéry

Francie

Překlad: Sarah Biderman

Žánr: komedie

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

Bezstarostný pár Bruno a Laurence objeví jednoho večera v obýváku peníze. Ani jeden z nich je tam ale nepoložil.

Od té chvíle se každý den objevují další a další bankovky, jako kdyby padaly z nebe.

Odkud se ty peníze berou? Co Bruno s Laurence udělali, aby si je zasloužili?

Je to náhlé štěstí nebo prokletí?

Ústřední dvojice osciluje mezi panikou, znechucením a radostí. A taky je tu zmatená uklízečka Tereza se silným španělským přízvukem. Bláznivá jízda může začít.

Prachy jako by z nebe padaly je veselá komedie o penězích, které nás přivádí k šílenství.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

OCEŇOVANÁ TRILOGIE FLORIANA ZELLERA V DILIA

OTEC (LE PÈRE, 2012)

Florian Zeller

Francie

Překlad: Michal Zahálka

Žánr: komedie

Obsazení: 3 muži, 3 ženy

Andrému je osmdesát, býval tanečník a žije se svou dcerou Anne a jejím manželem Antoinem. Anebo býval inženýr, jehož dcera Anne se odstěhovala do Londýna za novým přítelem Pierrem? Proč má uprostřed odpoledne pyžamo? Kam se poděly jeho hodinky? A co dělá v jeho kuchyni ten cizí člověk s kuřetem? Touží po klidném životě, ale najednou už nic nějak nedává smysl...

Místy jímavá, místy krutě vtípná černá komedie o stařecké demenci, která je psaná z pohledu samotného Andrého: scény se vzájemně popírají, postavy mají více podob a příběh se skládá nepřímou, skoro až detektivně. Florian Zeller (*1979) tu sleduje lehce pinterovské stopy – to je možná i jeden z důvodů, proč se tento text (vedle veleúspěšného uvádění v Paříži, kde získal řadu prestižních cen) stal velkým hitem i ve Velké Británii a na Broadwayi (v hlavní roli se slavným Frankem Langellou).

Text nabízí velké herecké sólo pro zralého herce a několik výrazných příležitostí pro další, zejména pro představitelku Andrého dcery.

Filmová adaptace dramatu (2020) získala dva Oscary. Anthony Hopkins si odnesl zlatou sošku v kategorii Nejlepší herec v hlavní roli. Florian Zeller společně s Christopherem Hamptonem získal Oscara za Nejlepší převzatý scénář.

Stejný úspěch čekal na *Otce* také v rámci udílení cen BAFTA, kde získal ocenění v kategoriích Nejlepší herec v hlavní roli (Anthony Hopkins) a Nejlepší převzatý scénář.

Film získal čtyři nominace na prestižní Zlaté Glóby (Nejlepší drama, Nejlepší herec v hlavní roli (Anthony Hopkins), Nejlepší herečka ve vedlejší roli (Olivia Colman), Nejlepší scénář), ale bohužel žádnou z nominací neproměnil.

Českou premiéru měla hra v Městském divadle Kladno v říjnu 2015 v režii Petra Štindla.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

MATKA (LA MÈRE, 2010)

Florian Zeller

Francie

Překlad: Michal Zahálka

Žánr: komedie

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

Anne byla celý den doma a čekala, až se její manžel vrátí domů. Kde vězí? Proč se mu nedá dovolat do kanceláře? A proč chce jet ráno do Dijonu na seminář o mikroúvěrech? Kdyby se tak domů vrátil milovaný syn, který od doby, co žije s tou courou, ani nezavolá... A on se vrátil! Anne má nové červené šaty, vyrazí si spolu na večeri a půjdou tančit! Nebo se nevrátil? A co tu chce ta holka? Anne byla celý den doma a trochu pila. Jo, a zobala prášky. Jen trochu. A blíží se Den matek.

Černá komedie psaná očima hlavní postavy nabízí velkou plochu zejména pro výraznou herečku ve středním věku. Kompoziční princip je založený na vzájemných rozporech a drobných posunech v opakovaných, případně drobně variovaných situacích. V Paříži se v roli Anne představila věhlasná herečka Catherine Hiegelová, režíroval ji Marcial Di Fonzo Bo, kterého známe jako jednoho z hlavních představitelů

Zelenkova filmu *Ztraceni v Mnichově*. Po úspěchu *Otce se i Matky* chopilo anglické Theatre Royal a na jaře 2015 ji uvedlo s Ginou McKeovou (Irene ze známé televizní adaptace *Ságy rodu Forsythů*) v hlavní roli.

Českou premiéru měla hra v Městském divadle Kladno v říjnu 2015 v režii Petra Štindla.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

SYN (LE FILS, 2017)

Florian Zeller

Francie

Překlad: Michal Zahálka

Žánr: činohra

Obsazení: 4 muži, 2 ženy

Závěrečná část trilogie, které předcházely úspěšné hry *Otec a Matka*.

Nicolasovi je sedmnáct let a necítí se dobře – už to není veselé dítě, které se pořád smálo, je sklíčený, depresivní a v jeho hlavě se začínají objevovat myšlenky na sebevraždu. Co se s ním stalo? A proč? Jeho matka neví, co s ním. Jednoho dne ji Nicolas požádá, aby mohl žít se svým otcem. Ten se snaží udělat vše, aby syna zachránil a probudil v něm chuť žít. Ale možná to takhle nefunguje, možná se můžeme zachránit jen my sami...

Dojemná hra plná syrových emocí byla uvedena v Paříži v roce 2018, setkala se s velkým kritickým i diváckým ohlasem a je považována za nejsilnější díl celé trilogie. Získala 6 nominací na prestižní ocenění Molières 2018. Představitel Nicolase, talentovaný Rod Paradot, získal Moliera za Objev pro mladého herce.

Stejně jako Zellerova hra *Otec*, i *Syn* se dočká filmového zpracování. V hlavních rolích se představí Hugh Jackman a Laura Dern.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

NABÍZÍME

NEPŘELOŽENÉ zahraniční hry

DÍVKÁ VE VLAKU (THE GIRL ON THE TRAIN)

Duncan Abel, Rachel Wagstaff, Paula Hawkins

Velká Británie

Žánr: činohra (drama, dramatisace, thriller)

Obsazení: 4 muži, 3 ženy

Rachel dojíždí ranním vlakem do Londýna. Vlak projíždí kolem jejího starého domu, kde bydlí její exmanžel se svou novou manželkou Annou. O pár domů dál vidí každý den jiný manželský pár. Postupem času Rachel začíná mít pocit, že ty dva lidi zná. Představuje si, že je zná. Dá jim dokonce jména: Jason a Jess. Zdá se, že mají dokonalý život, a Rachel jim zároveň závidí i přeje jejich štěstí. Jednoho dne však zahlédne něco, co ji šokuje. Stačí pouhá minuta, než se dá vlak zase do pohybu, a náhle je všechno jinak... Krátce nato se Rachel dozví, že se „její“ Jess pohřešuje, a proto se rozhodne obrátit na policii. Stále víc se zaplétá do příběhu, který není její, ale jenž nakonec obrátí naruby život úplně všem...

Román si v roce 2015 podmanil všechny žebříčky bestsellerů na obou stranách Atlantiku. V roce 2016 byla knižní předloha zfilmována v hlavní roli se skvělou Emily Blunt. Divadelní adaptace vychází částečně z filmové verze a byla schválena autorkou. Jedná se o exkluzivní dramatisaci, jiné zahraniční agentura nepovoluje.

Dramatizace měla premiéru ve West Yorkshire Playhouse v roce 2018. V roce 2019 text nastudoval Anthony Banks s legendární Samantha Womack v roli Rachel (Milton Keynes Theatre, později turné). „*Divadelní adaptace je skvěle vyvážená jako dobře namíchané martini: ostrá, vzrušující a rozhodně ne sladká... Sledujeme dynamický, perfektně strukturovaný příběh... Jak se drama rozvíjí, odkrýváme vrstvu po vrstvě temné intriky, až se napětí vřítí do katastrofálního vyvrcholení.*“ – The Bath Magazine
Text originálu je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

TAUMEL UND TUMULT (2021) ⚡😊@👤

Thomas Arzt

Rakousko

Žánr: komedie (pandemická fraška)

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

Když po dlouhé vynucené pauze do hotelu dorazí první host, zaměstnanci jásají. Konečně snad přichází zlepšení a návrat k normálu. Na recepci ale misantrop Adam omylem pomíchá tři dopisy. Příjemci dopisů čtou zprávy jako znamení nového začátku. Náhlá změna ve formě – nové lásky, profesní změny a sociálního rozvoje – se zdá být na dosah. Sluníčkově optimistická Luzia, depresivní manager hotelu Gregori a obchodní cestující Conradi hází veškeré zábrany přes palubu a jdou změnám vstříci. V nejisté situaci člověk musí volit radikální řešení! Špatně doručené dopisy vytváří ještě větší zmatek a pak – jak to tak v životě bývá – přichází návrat na zem...

Arztova komedie záměn je nejen melancholickou coronovou fraškou, ale také nadčasovou studií o naději ve stavu nouze a touze po změně.

Premiéra hry je plánovaná na květen 2021 v Theater Phönix, Linz.

Text originálu je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

ERIOPIIS, MEDEA'S SURVIVOR DAUGHTER TELLS ALL (2019) @

E. L. Karhu

Finsko

Žánr: činohra

Obsazení: variabilní

Mýtus o Medee otřásl celými generacemi. Příběh matky, která zabila své děti, byl znovu a znovu interpretován, aniž by se kdy vyčerpал. Finská autorka Karhu přistupuje k mýtu z nového překvapivého úhlu: z hlediska jediného přeživšího, osudu na pospas ponechaného dítěte, Medeiny dcery Eriopis. Eriopis, dcera nepřítomného otce Jasona, trvale zanedbávána matkou Medeou, si musí poradit sama. Poté, co jsou její bratři zavražděni, už nemá nikoho. Ráda by svůj příběh vyprávěla. Bude jí to umožněno nebo za ni všechno řeknou ostatní, například média? Tisk a televize se živí tragickými událostmi. Bude Eriopis vůbec schopná sama promluvit?

Strhující text probíhá ve dvou rovinách. V první sledujeme věčné archetypy, v druhé čelíme světu médií, který nás bombarduje nekonečnou smrtí podnětů. Hra je poetickým i živočišným ponorem do mysli trpícího člověka.

Text finského originálu a anglického překladu je elektronicky k dispozici v DILIA.

HUDEBNÍ ODDĚLENÍ

Premiéry a užití děl

SRPEN 2020 – ČERVEN 2021

Národní divadlo

Leoš Janáček

VÝLETY PÁNĚ BROUČKOVY

(kritická edice Jiřího Zahrádky)

Opera – audio záznam opery

22. 2. 2021

Národní divadlo

moravskoslezské Ostrava

Stephen Dolginoff

THRILL ME (NO. 17)

muzikál – Vysílání ČT Art

1. 3. 2021

Národní divadlo

moravskoslezské Ostrava

Artus Maskats:

**DANGEROUS LIASONS
(FRAGMENT)**

balet – stream na YouTube

8. 3. 2021

Národní divadlo

moravskoslezské Ostrava

P.I. Čajkovskij:

**LABUTÍ JEZERO
(FRAGMENT)**

balet – stream na YouTube

11. 3. 2021

Národní divadlo Brno

Leoš Janáček

JEJÍ PASTORKYŇA

Stream na portálu festivalu
v Hong Kongu

13. 3. 2021

Národní divadlo Brno

Leoš Janáček

**PŘÍHODY LIŠKY
BYSTROUŠKY**

Stream na portálu festivalu
v Hong Kongu

24. 3. 2021

Národní divadlo

Bohuslav Martinů

ŠPALÍČEK

(3. JEDNÁNÍ – PŘEDEHRA)

Opera – stream na YouTube

Informujeme

Již více než rok jsou divadla a orchestry donuceny opatřeními v souvislosti s epidemií k tomu, že odkládají premiéry na dobu, kdy bude možné hrát představení pro diváky. Menší činoherní soubory se soustředily na online premiéry buď na svých online portálech, nebo ve výjimečných případech prostřednictvím vysílání televizí. Pro operní, baletní, operetní a muzikálové soubory a pro symfonické orchestry je příprava online přenosů technicky mnohem náročnější a složitější. Přesto některé soubory připravily streamované programy, které měly za cíl pozdravit diváky, připomenout úspěšné inscenace a koncerty a seznámit je s novinkami. DILIA si společně s orchestry a divadly přeje, aby komplikovaná situace co nejdříve odezněla a diváci mohli opět naplnit hlediště divadel a koncertních sálů.

LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ

Rozhovor s Mariuszem Szczygieltem

Systematicky propagujete v Polsku českou kulturu. Kde se vzala vaše obliba Česka?

Když jsem pocítil, že čeština je jediný jazyk, který se nemusím učit a prostě ho vstřebávám. A pak jsem zjistil, že spousta věcí, které píšu o Čechách, jsou pro nás demoralizující a osvobuzující. Třeba moje kniha *Udělej si ráj* přinesla Polákům jiný pohled na život. Jsem hrdý, že se mi podařilo přesvědčit Poláky, že Češi jsou pro nás nezbytní, abychom se podívali na sebe sama.

Jaký je podle vás největší rozdíl mezi Poláky a Čechy?

My říkáme: zázraky Jana Pavla II. Vy říkáte: údajné zázraky Jana Pavla II.

34 LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ

Napsal jste už několik knih o Česku a Čechách, z historie i ze současnosti. Je nějaké období české historie, které máte raději než jiné?

Nemám. Dějiny mě vůbec nezajímají. Zajímají mne lidé. Je mi jedno, kdy se příběh odehrává, důležité je, co v tom příběhu dělá člověk. V mě předposlední knize *Není*, která také vyšla česky, se zabývám osudem české básnířky Violy Fischerové nebo majitelky Loosovy vily v Praze Milady Müllerové. Zajímají mě hlavně kvůli tomu, jakým způsobem se obě dámy vypořádaly s „není“ ve svých životech. Historické pozadí je vedlejší záležitost. Dějiny jsou vždycky stejné: kruté, prolhané, ošidné.

V nakladatelství Dowody na Istenie vydáváte v edici Stehlík překlady české literatury. Kromě klasiků, jako jsou Karel Čapek, Ota Pavel či Josef Škvorecký, se v ní objevují i současná jména. Podle čeho vybíráte, kterou knihu do edice zařadíte?

Je to vždycky náhoda a každá kniha má jiný důvod vydání. Od Karla Čapka jsme vydali *Továrnu na Absolutno*, protože je to pro nás, Poláky, neuvěřitelná drzost napsat knihu o umělém Bohu. Je to kniha stará sto let a pořád velice pronikavá, pořád aktuální. U vás je považována za vedlejší Čapkovou knihu, dokonce sbírku fejetonů. U nás jsem z té knihy udělal něco jako základ češství, českosti. Prostě každý, kdo se mě ptá, čím začít románek s českou litearturou, dostává odpověď: *Továrna na Absolutno*. Otu Pavlovi jsem zachránil důstojnost a čest. Jeho literární sportovní reportáže jsou nádherné, je to vededilo. Bohužel jeho *Pohádka o Raškovi* byla velice špatně přeložena a neprodávala se. Zavola jsem nakladateli a řekl jsem, že to je nehoráznost a zločin, takhle špatně to přeložit, a že až vyprší lhůta licence, knihu koupíme pro *Dowody na Istenie*, aby to přeložila Justyna Wodzislawska. Nakladatel souhlasil. Škvoreckého *Příběh inženýra lidských duší* jsem se rozhodl vydat, aniž bych ho četl. Škvorecký není moje krevní skupina. Jenomže kniha vyšla

v prvním vydání v malém nákladu a brzy se objevila na aukčních webech v přepočtu za 2000,- Kč. Nemohli jsme to nevydat a nevydělat na tom. Navíc je to známý a velice oceňovaný román.

V poslední době jsme se s překladatelkou Elžbietou Zimnou rozhodli vydat několik knížek, které jsou k pobavení a mají nám, polským čtenářům, přinést špetku radosti: *Nulorožce* od Petra Stančíka nebo *Elvise ze Záluží* od Jiřího Kamene.

Nejhorší na vydávání české liteartury je to, že různá nakladatelství a různí spisovatelé mi pořád posílají nové knihy. Dárky jsou skvělá věc, avšak není příjemné, když se někdo pořád vyptává, jestli už jsem přečetl tu knihu, kterou mi poslal. Čím více se někdo vyptává, tím spíše to nečtu... Nesnáším nátlak. Bohudík mám vždycky připravenou skvělou a upřímnou odpověď: naše nakladatelství vydává reportážní literaturu a non fiction, v řadě českých knih Stehlík vychází jenom DVĚ knihy za rok. Máme už plány, přihlaste se za sedm let.

Kdo je váš oblíbený český spisovatel?

Karel Čapek, Ota Pavel a Bohumil Hrabal. Čekám, že ještě vyzrají Anna Cima a Ivana Myšková, to jsou podle mne velice vynalézavé autorky. Doufám, že svůj talent budou dále rozvíjet.

Můžete prozradit, co plánujete v blízké době?

Nevím, jestli mi pandemie dovolí rychle napsat knihu o českém umělci Lukáši Houdkovi. Prostřednictvím jeho projektu bych chtěl popsat moderní společnost Střední Evropy. Sbíraní materiálu je rok práce, psaní půl roku.

Od českých autorů v 2021 a 2022 r. vydáme: *Bubáci pro všední den* od Karla Michala, *Zapomenuté světlo* od Jakuba Demla a *To nejdůležitější o panu Moritzovi* od Vlastimila Třešňáka. Klasika se nám prodává mnohem lépe než současní autoři. V době pandemie musíme trochu vydělat. Bohudík polský čtenář ví, že česká literatura je zdroj radosti, ironie a úlevy. Ano, přináší úlevu od napjatého života.

Rozhovor vedla Alžběta Šíroková

MARIUSZ SZCZYGIEL (*5. 9. 1966)

Polský novinář a spisovatel. Propaguje v Polsku českou kulturu a zvyky. V českém překladu vyšlo sedm jeho knih, populárnější jsou zejména ty o Česku – *Gottland*, *Udělej si ráj* nebo *Láska nebeská*. V roce 2014 spolu s Wojciechem Tochmanem založil nakladatelství *Dowody na Istenie*, které vydává non fiction a reportážní literaturu. V edici *Stehlík* zde vychází překlady českých knih.

autor fotografie:
Damian Maliszewski

Informujeme

MAGNESIA LITERA 2021

Letos se koná již dvacátý ročník knižních cen Magnesia Litera. V osmi kategoriích je po třech nominacích, Litera za prózu má nominací šest.

V kategorii **Palmknihy Litera za prózu** se v nominaci umístily tituly *Sebrat klacek* (Petr Borkovec; fra), *Smrtholka* (Lucie Faulerová; Torst), *Mezipřistání* (Matěj Hořava; Host), *Tři kapitoly* (Daniel Hradecký; Listen), *Popelnicový román* (Vladimír Merta; Galén) a *Až se ti zatočí hlava* (Ondřej Šídl; Argo).

V kategorii **Moleskine Litera za poezii** byly nominovány tituly *Sádrová hlava jiné Marie* (Kateřina Bolechová; Nakladatelství Petr Štengl), *Zápisky z garsonky* (Pavel Novotný; Trigon) a *Skromná místa nespání* (Yveta Šanfaldová; dybbuk).

V kategorii **Litera za knihu pro děti a mládež** získaly nominace tituly *Sydney aneb My dva z B* (Tereza Horváthová; Baobab), *Rozára a Černý Petr čilí O větrných mlýnech* (Radek Malý; Běžíliška) a *Safírovi ledňáci a Glutaman* (Bogdan Trojak; Baobab).

V kategorii **Litera za naučnou literaturu** byly nominovány *Shakespearova Anglie. Portrét doby* (Martin Hilský; Academia), *Desatero smyslů. Jak lidé a zvířata vnímají okolní svět* (Jaroslav Petr; Argo/Dokořán) a *Bohumil Kubišta a Evropa* (Marie Rakušanová a kol.; Karolinum).

V kategorii **Litera za nakladatelský čin** byly nominovány *Italská renesanční literatura I-II* (Václav Černý, Jiří Pelán; Karolinum), *Edice Česká poezie z České próza* (fra) a *SPECTRUM* (Petr Vaňous (ed.); BigBoss).

V kategorii **Litera za překladovou knihu** byly nominovány tituly *Chmurdálie* (Joanna Batorová v překladu Michaly Benešové; Paseka) *Portrét pěkné Andalusanky* (Francisco Delicado v překladu Jiřího Holuba;

36 LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ

Rubato) a *Krabička zápalek* (Lo Ch'ing v překladu Dušana Andrše; Mi:Lu Publishing).

V kategorii **Litera za publicistiku** byly nominovány tituly *O Pavlovi* (Daňa Horáková; Torst), *Svědectví o životě v KLDR* (Nina Špitálníková; NLN) a *Zvuky probouzení* (Petr a Petra Třešňákoví; Druhé město).

V kategorii **Litera za debut roku** byly nominovány tituly *Uranova* (Lenka Elbe; Argo), *Pravý úhel* (Alžběta Luňáčková; Host) a *Jak namalovat vejce?* (Silvie Šeborová; Moravská galerie v Brně).

V kategorii **Magnesia Blog roku** byly nominovány *Asijatka.cz* (Do Thu Trang), *Milý Micíku* (Jaroslav Flégr; facebooková stránka) a *Městská policie Přerov* (facebooková stránka).

Vyhlášení cen proběhne na ČT Art 8. 6. 2021.

AB

CENA JIŘÍHO ORTENA

V pořadí 34. ročníku prestižní Ceny Jiřího Ortena byly z přihlášených 21 titulů vybráni tři finalisté: básnická sbírka Šimona Leitgeba *Betonová pláž* (JT's nakladatelství), počin Gábiny Pokorné *V hlavě* (Práh) a románový debut *Praskliny* (Listen) spisovatelky, publicistky a scénáristky Kláry Vlasákové. Slavnostní vyhlášení proběhne 17. května 2021 od 17 hodin v Zrcadlové kapli Národní knihovny. Porota 34. ročníku Ceny Jiřího Ortena je tento rok ve složení: literární teoretik Petr A. Bílek, který je letos i předsedou poroty; literární teoretik a filosof Petr Fischer, spisovatelka a překladatelka Pavla Horáková, literární redaktor Štěpán Kučera a spisovatelka a redaktorka Božena Správcová.

Šimon Leitgeb – Betonová pláž (JT's nakladatelství)

Druhá básnická knížka Šimona Leitgeba vychází tři roky po jeho pozoruhodném debutu a v mnohém na něj navazuje. Stále se přidržuje dětské či mladické perspektivy, znovu jsou básně ukotveny v koncizním rámci, jenž má tentokrát podobu příběhu rozděleného do tří oddílů. Oproti syrovosti

první sbírky nicméně nové texty vykazují melancholické zjemnění a větší míru obraznosti, která místy nabývá až symbolistního rázu. Svět se ukazuje jako podivné místo k existenci.

Gábina Pokorná – V hlavě (Práh)

Ze zápisků mladé schizofreničky.

Novela *V hlavě* zachycuje psychickou nemoc z pohledu mladé vysokoškolačky, která prožívá svá první milostná vzplanutí i zklamání. Ukazuje životní peripetie s mnoha eskapádami, na jejichž konci se mísí pocit rezignace s nadějí nových začátků.

Vnitřní monology podhalují zákoutí lidské duše, ve které se denně rozehrává nevyrovnaný boj dobra se zlem. Kniha bez příkras přináší zápisy reflektující úzkostné pocity, ale i humor každodennosti. To vše na pozadí diagnostikované F20.

Klára Vlasáková – Praskliny (Listen)

Když se na Zem snese malý kulovitý útvar, není člověka, v němž by tento jev nezbudil očekávání. Koule sice levituje pár desítek centimetrů nad povrchem a je podivuhodně rezistentní vůči jakýmkoli pokusům o její přesun či zničení, ale jinak z ní nic nevychází. Nikomu a ničemu neškodí, ale ani neprospívá. Lidé, vyhladovělí po mystice, si začnou její přítomnost vysvětlovat různými způsoby a ve společnosti se najednou cosi pohne – a pak už dlouho potlačované frustrace, neurózy, vyčerpání, ale i problémy s klimatem nelze ignorovat...

AB

MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ

Informujeme

Jak je zjevné z přehledu níže, jakkoliv současná situace nepřeje živé tvorbě, zájem o nejrůznější formy zpracování původních literárních či dramatických děl neopadá. Jen se aktuálně těžiště jejich užití přesouvá z prken divadelních na pole rozhlasové, televizní a samozřejmě také k „on-line“ užití. V mediálním oddělení evidujeme zejména nárůst žádostí o licence na zpracování děl do podoby „audio“ a poptávku po zvukově obrazových záznamech dramatického repertoáru. Ať již jde o záznamy archivní či nově vznikající.

DILIA zprostředkovává licence jak za české autory, tak za původní autory ze zahraničí a překladatele jejich děl.

Premiéry

V přehledu níže naleznete jako obvykle souhrn nejzajímavějších premiér či obnovených vysílání, resp. vydání děl, na jejichž licencování se DILIA za zastupované autory podílela.

ROZHLASOVÉ ČETBY A INSCENACE

ANTIKVÁŘ

Autor: Roald Dahl
Český rozhlas Praha

BŮH MASAKRU

Autor: Yasmina Reza
Český rozhlas Praha

BULGAKOV

Autor: Maciej Wojtyszko
Překlad: Jiří Vobecký
Český rozhlas Praha

BYĽA JSEM DOMA A ČEKALA, AŽ PŘIJDE DĚŠŤ

Autor: Jean-Luc Lagarce
Český rozhlas Praha

EDWARD PŘEMOŽITEL

Autor: Roald Dahl
Český rozhlas Praha

HALÓ, VOLÁ VÁS III. B

Autor: Andris Jakubāns
Český rozhlas Praha

KRONIKY I

Autor: Bob Dylan
Český rozhlas Praha

LOLITA

Autor: Vladimír Vladimirovič Nabokov
Český rozhlas Praha

NA DOSAH RUKY

Autor: Václav Erben
Český rozhlas Ostrava

NĚKDY NĚKDE NĚCO

Autor: Stanislav Dvorský
Český rozhlas Praha

NOC POD KAMENNÝM MOSTEM

Autor: Leo Perutz
Český rozhlas Praha

38 MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ

POČÍTALA JSEM S TEBOU MADONO

Autor: Gomide Nery
Český rozhlas Praha

PODOBNOST MEZI POUZDREM NA HOUSLE A RAKVÍ

Autor: Tennessee Williams
Český rozhlas Praha

PRONÁSLEDOVATEL

Překlad: Kamil Uhlíř
Český rozhlas Brno

PŘÍRUČNÍ SLOVNÍČEK SMRTI

Autor: Josef Kainar
Český rozhlas Praha

ROZHOVORY S ASTRONAUTY

Autor: Felicia Zeller
Český rozhlas Praha

SNĚHURKA A DĚDA MRÁZ

Autor: Andris Jakubáns
Český rozhlas Praha

TROJÍ LEKNUTÍ ROBERTA BRŮNY

Autor: Miroslav Švandrlík
Český rozhlas Praha

VLAK DO STANICE TOUHA

Překlad: Ester Žantovská
Český rozhlas Praha

ŽENA Z ANTISVĚTA

Autor: Georges Langelaan
Český rozhlas Praha

ŽLUTÝ PTÁK

Autor: Tennessee Williams
Český rozhlas Praha

TELEVIZNÍ ZÁZNAMY A INSCENACE

HADRY, KOSTI, KŮŽE

Záznam představení Švandova
divadla Praha, 1921
Autor divadelní hry: Pavel Jurda

LIBUŠE

Záznam představení Národní
divadla Praha, 1933
Televizní režie: Milan Macků
Kamera: Ilja Bojanovský
Choreografie: Jiří Němeček st.
Scénografie: Josef Svoboda
Česká televize Praha

LIDSKÁ TRAGIKOMEDIE

Záznam představení Divadla
v Dlouhé, 2021

Úprava divadelní hry:

Hana Otčenášková,
Štěpán Otčenášek
Česká televize Praha

NIKDY NEKONČÍ

Scénář: Benjamin Kuras
Česká televize Brno

SETKÁNÍ V PRAZE, S VRAŽDOU

Námět: Šalivarová – Škvorecká
Zdena a Škvorecký Josef
Česká televize Praha

AUDIOKNIHY

LEPŠÍ NEŽ ŽIVOT

Překlad: Ladislav Šenkyřík
Martin Pilař – OneHotBook

MAYDAY

Překlad: Zdeněk Hron
Úprava: Pavel Frýbort
Radioservis a.s.

MILENEC LADY CHATTERLEYOVÉ

Překlad: František Vrba
Radioservis a.s.

NEKONEČNO VÍTÁ OHLEDUPLNÉ ŘIDIČE

Překlad: Ladislav Šenkyřík
Martin Pilař – OneHotBook

SOKRATES NA ROVNÍKU

Autor: Tomáš Zmeškal
Čti mi! s.r.o.

STUDIE V ŠARLATOVÉ

Překlad: Vladimír Henzl
KANOPA s.r.o.

UŽ ZASE SKÁČU PŘES KALUŽE

Překlad: Zora Volfová
Radioservis a.s.

VELKÝ GATSBY

Překlad: Miloslav Martin
Pokorný
Radioservis a.s.

 UŽITÍ ČÁSTI DÍLA

**DAS WEISSE RÖSSI 1935,
(U BÍLÉHO KONÍČKA)**
Autor: Lamač Karel
*Universalmuseum Joanneum
GmbH, Graz*
**SIRKA V LOUŽI V DÍLE
THE FOREST**
Autor: Reynek Bohuslav
Aki Yoshida
**ZIMA V PRALESE
POD LUZNÝM
(ŠUMAVA UMÍRAJÍCÍ
A ROMANTICKÁ 1931)**
Autor: Váchal Josef
Bayerische Staatsbibliothek

Zastupujeme

S ohledem na 130. výročí narození ruského spisovatele a dramatika světového významu, Michaila Bulgakova je letos uváděno množství jeho děl. Český rozhlas na jeho počest připravil mimo jiné dramatisaci hry polského dramatika Macieje Wojtyszka, který je v současné době je jedním z nejpobulárnějších polských dramatiků a divadelních režisérů, v překladu Jiřího Vobeckého.

DILIA oba autory zastupuje.

Roald Dahl (13. září 1916–23. listopadu 1990) byl britský romanopisec, povídkář a scenárista norského původu. Jeho literární tvorba je obsáhlá a zahrnuje díla z oblasti krásné literatury, dětské literatury i literatury faktu. Zejména jeho tvorba pro děti patří dlouhodobě k bestsellerům. Je také autorem několika filmových scénářů. Mezi jeho nejpobulárnější díla patří Karlík a továrna na čokoládu, Jakub a obří broskev, Matylida a Čarodějnice.

DILIA zajišťuje práva pro území ČR.

REJSTŘÍK

ČESKÉ HRY

Iva Klestilová – 3SESTRY2002.CZ
Iva Klestilová – STÍSNĚNI (STÍSNĚNÁ 22)
Iva Klestilová – Trilogie Minach
Iva Klestilová – VŠICHNI SVATÍ
Iva Klestilová – ZISK SLASTI
Marek Epstein – VEDLEJŠÍ EFEKT
Martin Františák – DRUHÉ KLÍČE (2020)
Martin Františák – ESKYMO JE WELZL!
Martin Františák – PRŮTRŽ
Denisa Kábrtová – LEGENDA 997 (2018)
Aminata Keita, Jaroslav Jurečka – POSLEDNÍ ZRNKO PÍŠKU
Martina Krátká, Klára Cibulková, Petra Hřebíčková,
Kristýna Frejová, Blanka Popková a Jaroslav Šmíd – CRY BABY CRY
Ivan Kraus – VŠE, CO DOSUD NEVÍTE O VZNIKU BULVÁRNÍ KOMEDIE
Gustáv Murín – ŽENA OČAMI SHAKESPEARA
Vladimír Zajíc – ZNAČKOVÁNÍ (2020)

PŘELOŽENÉ ZAHRANIČNÍ HRY

Thomas Arzt – NA ZÁPAD (In den Westen, 2013)
Jez Butterworth – PŘEVOZNÍK (The Ferryman, 2017)
David Foenkinos – DESET LET POTÉ (Dix ans apres, 2020)
David Foenkinos, Amanda Sthers – PŘÁTELEŽ (Amis, 2020)
David Hare – BLAHOBYT (Plenty, 1978)
Ella Hickson – AUTORKA (The Writer, 2018)

Duncan Macmillan – MONSTER (Monster, 2007)
Jean-Pierre Martinez – JE TADY V SÁLE NĚJAKÝ AUTOR?
(Y a-t-il un auteur dans la salle?, 2021)
Claude Magnier, Guillaume Melánie, Jean Franco – LADY OSCAR (2012)
Clément Michel – OTEC NEBO SYN (Pere ou Fils, 2019)
Clément Michel – ÚČET (Addition, 2016)
Kelly McAllister – LAVIČKA (Bench, 2018)
Marc-Gilbert Sauvajon – TŘINÁCT U STOLU (Treize à table, 1953)
Bernard Slade – KAŽDÝ ROK VE STEJNOU DOBU
(V stejný čas za rok zas / Same Time, Next Year)
Bernard Slade – DALŠÍ ROKY VE STEJNOU DOBU (Same Time, Another Year, 1996)
Colm Tóibín – TESTAMENT (2012)
Sébastien Thiéry – PRACHY JAKO BY Z NEBE PADALY (Comme s'il en pleuvait)
Florian Zeller – OTEC (Le Père, 2012)
Florian Zeller – MÁTKA (La Mère, 2010)
Florian Zeller – SYN (Le Fils, 2017)

NEPŘELOŽENÉ ZAHRANIČNÍ HRY

Duncan Abel, Rachel Wagstaff, Paula Hawkins – DÍVKA VE VLAKU (The Girl on the Train)
Thomas Arzt – TAUMEL UND TUMULT (2021)
E. L. Karhu – ERIOPIS, MEDEA'S SURVIVOR DAUGHTER TELLS ALL (2019)

DILIA online!

Sledujte novinky
na **FACEBOOKU**
Agentura DILIA.

Na webových stránkách
DILIA se přihlaste k odběru
NEWSLETTERU.

Sledujte **NOVINKY** z oblasti
divadla, hudby, literatury
a audiovize!

www.facebook.com/DiliaAgentura
www.dilia.cz

Kouč: Co je tedy life coaching? Life coaching je směr, který podporuje klienta v tom, aby stále hledal, jak být ve svém životě spokojený, cítil jeho smysl, směřoval za svými cíli a nevzdal to, když se mu zrovna nedaří. Kouč klientovi pomáhá definovat, jak by si svůj život představoval a podporuje ho v tom, aby si troufl novým přístupem postupně uvést do praxe. A to vše nejlépe s úsměvem!

*M. Krátká, K. Cibulková, P. Hřebíčková, K. Frejová,
B. Popková a J. Šmíd: CRY BABY CRY*

**Divadelní, literární,
audiovizuální agentura, z. s.**

Kudy k nám:

Metrem B na stanici „Vysočanská“, poté cca 3 min. směrem za ČSOB (platí pro oba východy z metra).

*U stanice metra jsou zastávky mnoha autobusů a tramvají.
V přízemí naší budovy se nachází restaurace, na budově je velký nápis DILIA.*